

BOULEVARD MAGAZINE

**Droomtempels
laddergevechten
prikkelpakken
tentvreugde
hiphop
onsterfelijke
zwanen
kippenvel
en Vlaamse
levenslust**

**Vierentwintig
keer gratis
muziek en
straattheater**

**Veertigste
editie!
Theaterfestival
Boulevard
terug in de
binnenstad**

2024 nr. 2

Dit is een uitgave van Theaterfestival Boulevard

En dan gebeurt er iets
Inleiding 5

Vallen om sterker op te staan
Falling | MISICONI 6

Duizenden prikkels
Column Saskia de Haas nav Binnenste Buiten | SCHWEIGMAN& en JOHANNES BELLINKX 9

Streetculture
Rap en breakdance in Tent Paars 10



Talkshow, affairs en nagesprekken
Voedsel voor de geest 12

Geopend: Camping Boulevard****
Twaalfmaal tentjstheater en -concerten 13



foto Lin Woldendorp

Het denken uitgeschakeld
Mondo Perfetto | CORPO MÁQUINA 16

Eén blik kan al voldoende zijn
EENIEDEREEN | SCHIPPERS&VANGUCHT 18

Festival de las papilas
Eten en drinken op Boulevard 19

Bondgenoten van Boulevard
Interview Geertje Cousin en Karin Rademaker 20

Bersani ontstijgt de vijver
L'Animale | CHIARA BERSANI 21



foto Rebecca Lena

Langs je nek en je rug
Acoustic Encounters | SOUNDING BODIES 22

Heilige makreel! 2005-2024
Terugblik op de twintig laatste festivaljaren 23

Steeds rijper in groen zijn
De opmars van duurzaamheid 26

Workshops Stadshout
Timmer- en schildergeluk voor kinderen 27

Verban je kind niet naar Siberië!
Programmeur Gido Broers over jeugdvoorstellingen 28



foto Bart Grietens

Geef kleur!
Kleurwedstrijd 30

Rammelen aan de ratio
Memoria | TIJD VAN DE WOLF 31

Moeder aller pleinen
Overpeinzingen op een klapstoeltje 32

Future Feels blaast vonken aan
Jonge makers bezetten Pand 18 33

De man die nooit verzaakte
Interview met Jean Philipse 34



foto Karin Jonkers

Veertig jaar netvliesvreugde
Festivalfoto's 1985-2024 36

Een uitnodiging
Mijmering van artistiek coördinator Nina Aalders 38

Klamme handen, open monden
Gratis straattheater, circus en dans 39

Het dak eraf!
Elf avonden gratis bands en dj's 40



foto Cedric Veldhuis

Talking 'bout my generation
Oud en nieuw in gesprek 42

Bondgenoten van Boulevard
Interview Frank Etman en Ben Beckmann 44

Berichten uit een bewogen archipel
The Indonesian Dialogues | THERE WILL BE FILM 45



Op Vlaamse vleugels
Beyond the Edge | PIET VAN DYCKE/fABULEUS, HET LAB & 6 LIMBURGSE CULTUURCENTRA 46

Tips van Tops
Redacteur Teddy Tops zet haar koptelefoon op 48

Vrijwilligers maken het festival mogelijk/Geef een toefgift 50

Een kosmos vol koeien en schoenen
shoe/farm - prelude | BUREN 51

U bevindt zich hier
Veertig jaar locatietheater 52

Plattegrond
Locaties 2024 54

Handige info
Tickets & info, merchandise, pendelbussen etc 56

Topdag met combi-tickets
Mix & match 57

Afvinklijstje
Overzicht voorstellingen op data 58

Word vriend 60

Subsidiënten, begunstigers, sponsors en supporters 61

Vijftig jaar Boulevard [2034]
Column Teddy Tops over festivaltoekomst 62



INLEIDING

EN DAN GEBEURT ER IETS

Op de tribune, zonnetje in je gezicht. Wijn en druiven. Ontspanning. Iets schitterends zien. Of iets verontrustends, mogelijk zelfs huiveringwekkends. Vreugde, woede, verwarring of gemengde gevoelens ervaren. En dan... Er knalt iets, er klikt iets, er wordt iets aangeraakt. Loutering! Soms: engelen. Stilte. Dan een gevoel van vallen. Zelfreflectie. Verbondenheid met de mensen om je heen.

Het samen kijken naar een schouwspel, dat enkel bestaat in het nu; het is een oeroud ritueel. Maar wát we zien is nooit hetzelfde. Waardoor we worden aangeraakt al evenmin. En wie we samen zijn ook niet. Onze makers weten dat. Ze weten dat het uitmaakt dat jij er bent en niet iemand anders. En waar ze je willen raken. Dit jaar presenteert Boulevard een programma als een langgerekte loutering, waarin de afgelopen eeuwen worden opgerakeld en de komende veertig jaar al gloort.

HET ONGEKENDE

We openen met opnieuw bezongen carnavalstradities uit het Baskenland en Sardinië, die ons direct bevrijden van de dagelijkse orde. We zien geschiedenissen die je nog niet kende, zoals die van het Amerikaanse Alabama uit de jaren zeventig door de ogen van een Vlaamse dochter anno 2024. Of die van de kolonisatie van voormalig Nederlands-Indië door de ogen van jonge Indonesiërs. Maar ook: een emigrant die in *Dance is not for us* thuishoort in danstradities. En de levenslopen van vele, vele lijven uit Katja Heitmanns bonte archief van menselijke bewegingen.

Het lichaam gaat in de APK. Schippers&VanGucht nemen je *nervus vagus* onder handen in *EENIEDEREEN*; de grenzen van je lijf ontdek je in *Binnenste Buiten*. Onderga ook de multisensorische vreugde van Corpo Máquina Society, de akoestische aanraking van Jacqueline Hamelink en de voorstelling van Laika, die je zintuigen verblindt.

Vervolgens een val. Als een bevrijding en als doodsangst in Misiconi's *Falling*. Of gewoon een hamer laten vallen in *Grote mensen* van Compagnie Barbarie. En je dan op laten vangen door de spelers van Piet Van Dycke of van Club Gewalt/De Dansers, die vertrouwen op het collectief.

En toe, troost van Eva van Pelt.

En dan: Met Elkaar. Lachen. Huilen. Stilte.

En dan wijn. Druiven. Ontspanning. ●

Fijne veertigste Boulevard.

Team Boulevard

VALLEN OM STERKER OP TE STAAN

Verlangt vrijheid een grondhouding?
Of moet je er een vogel voor zijn?
Hoger, hemelwaarts? Bij dansgezelschap
Misiconi vallen de antwoorden uit de
lucht, waarna ze hun kracht hervinden
en overeind komen. Op reportage.

Een frisse voorjaarsavond, Eendrachtsstraat, Rotterdam. Krap zes graden Celsius, mompelt het KNMI. De noordwestenwind is matig, slechts 3 Beaufort. Maar in de zaal van V2, laboratorium voor instabiele media¹, steekt plots een storm op. Vier dansers zwoegen en ploegen tegen de wind in. Ze tuimelen, rollen, wentelen weer opwaarts. Veelvuldig helpen ze elkaar overeind, al bemoeilijken wapperende voiles en shawls het zicht. Mystieke elektronische muziek van de Roemeense producer Gabriel Balky vliegt voorbij. In zijn klanklandschap van *deep organic house* is het zelden windstil. De beeldtaal van *Falling* is sterk. Aan het oog van de associatieve bezoeker trekken levende loopbruggen en rollende *tumbleweeds* voorbij, maar ook slapende schapen, piëta's en ontsnappingen aan beklemmende zorgzaamheid. Alle vier de performers tarten de zwaartekracht en hun eigen ongelooft. Kun je echt sterker zijn dan de wind? Ja, ontdekken ze met vallen en opstaan. Mits je je durft over te geven aan onvoorspelbaarheid. Met triomf op hun gezicht eindigen de vier de try-out.

Flarden grondmist trekken weg. Langzaam komen negen ventilatoren – elk 120 watt – tot stilstand. In de luwte ontstaat nog eenmaal luchtwerfeling: handen die langdurig klappen.

VRIJER

Na afloop blijft het gros van het publiek 'plakken'. Rinkelende glazen op de goede afloop, inspecties van het windrek, nabeschouwingen in kleine groepjes. Een van de bezoekers is Savea uit Zweden, die tijdelijk aan Scapino Ballet verbonden is – de 'buren' van de V2. Ze prijst de meerlagigheid van *Falling*. “Maar één inzicht wint: dat je soms hulp nodig hebt om te kunnen vallen – in figuurlijke zin. Vallen om ervan te leren en verder te gaan.” Alex, een jongen naast haar: “Voor mij maakt *Falling* zichtbaar wat vaak onzichtbaar is.” Ria zal het niet tegenspreken. Ze is de trotse moeder van Sanne, een van de vier dansers. Haar dochter heeft Down. “Ik heb jarenlang als Z-verpleegkundige gewerkt, dus ik hoefde niet te wennen”, zegt Ria met donszachte galgenhumor. Al vroeg bleek de Down van dochterlief voor de D van Dance te staan. “Op haar zevende wilde ze op jazzballet, later op zumba. Dans heeft haar vrijer gemaakt.” Via Instagram ontdekten Ria en Sanne dat Misiconi dansers zocht. Van het een kwam

het ander. “Ze oefent nu twee dagen in de week. Logistiek is dat soms een puzzel: Sanne woont in Gouda, Misiconi zit in Rotterdam-Zuid. Maar we hebben met vrienden en kennissen een schema opgezet. Dat werkt.” Sanne, die in een zogenoemd Thomashuis – een kleinschalige woonvoorziening – woont, werkt doordeweeks bij Brownies en Downies in Gouda. Haar grote droom? “Een baan bij een groot dansgezelschap.”

TROEF

Misiconi afficheert zich als “een dansgezelschap met ongelijkheid als grootste troef.” Het mixt 'beweges' uit alle hoeken en lagen van de samenleving. Grondlegger is choreograaf Joop Oonk. Ze is opgegroeid met een zusje met Down, al was dat niet de reden om inclusieve dans te omhelzen. Die hartstocht ontstond pas bij de Stopgap Dance Company in Farnham [Zuid-Engeland]. “Dat gezelschap voelde als thuiskomen. Ik heb nog nooit zoveel verschillende zienswijzen op lichamen met of zonder zichtbare beperking ontwikkeld als daar. Dat wilde ik verder onderzoeken. Ik dacht: ik kan in Nederland wel weer pasjes leren en pirouettes draaien, maar dat heeft niet de diepte waar ik naar verlang.” De dansers in haar gezelschap ontsnappen aan standaardcriteria. Sommigen hebben een dansopleiding gedaan, anderen zijn via de werkplaats van Misiconi opgeleid. “Een gevarieerd gezelschap”, zegt Joop: “Van rolstoelafhankelijke tot slechtziende of slechthorende dansers. Maar ook iemand met CP [cerebrale parese; aangeboren hersenbeschadiging – red.]”

**"Ik wil kunst
maken, zonder
dat vooropstaat
met welke
lichamen"**

Laconiek: “Ik wil kunst maken, zonder dat vooropstaat met welke lichamen.” In *Falling* maakt Joop vastgeroeste standpunten over lichaam, beweging en schoonheid los. Haast terloops, zonder dwang. De vragen die haar werk opwerpt, laten je niet onbewogen: ze hebben de kracht van jeukpoeder. Zijn we nog wel in staat om schoonheid te ervaren? En hoe gaan we met onzekerheid om? “Het idee voor *Falling* is ontstaan nadat een goede vriend van me uit Schotland een hersenbloeding had gekregen. Hij is gevallen, pas later gevonden. Een anarchist van 54, halfzijdig verlamd. Maar hij laat zich niet in zijn vrijheid beperken.”

CLOUD CATCHERS

Falling is het tweede deel van een drieluik over 'motion'. Eerder verscheen *Tides*; na 2025 volgt *Intervall* [tussentijd]. Een titel die nu al ongeduldig maakt: we leven in ontregelende tussentijd, zoals antropoloog Jitske Kramer in haar pasverschenen boek *Tricky Tijden* beschrijft – een sterke aanrader. Alles valt, ook avonden in Rotterdam. Maar eerst nog een blik op werktekeningen van *Falling*, die in de V2 aan de muur zijn geprikt. Ze verwijzen naar scènes en dansbewegingen: trees, smoke, cloud catchers, balance, flying. Even is er een windvlaag, van een voordeur die openstaat. Maar de tekeningen blijven hangen. Vallen kan altijd nog. [EA] ●

**Falling | MISICONI | zo 4 t/m di 6 aug |
Verkadefabriek, Kleine Zaal |
60 min. | €18 | vriend €16,50**



foto Ank Zwolle

¹ Het internationaal vermaarde V2 ontstond in 1981 in een Bosch kraakpand aan Vughterstraat 241. Het maakte naam met optredens van o.a. Marina Abramović, *Einstürzende Neubauten* en *Laibaich*. In 1994 vertrok V2 teleurgesteld naar Rotterdam; het toenmalige Bossche college zag noch honoreerde de betekenis van deze grensverleggers voldoende. V2 verricht en steunt onderzoek op het snijvlak van kunst, mediatechnologie en samenleving.

DUIZENDEN PRIKKELS

Een aantal jaar geleden ben ik op reis geweest naar India. De chaos, de hitte, de geuren van uitlaat, stront, bloemen en kruiden, de apen die eten uit je handen jatten, het getoeter, het gezang uit gebedshuizen en de duizenden kleuren die je tegelijkertijd overvallen. Ik wilde nooit meer weg. De drukte maakte mij rustig.

Als ik thuis ben, grijp ik naar mijn telefoon, tientallen keren per dag. Vaak om een halve gedachte te googlen. Het is nooit stil in huis. Zelfs als ik ga slapen heb ik de televisie nog aan of luister ik een podcast. In de hoek brandt een lamp. Juist bij veel prikkels val ik makkelijk in slaap.

Ik ging op tiendaagse Vipassana. Dat is een stilteretraite, waarbij je tien dagen lang wordt afgesloten van de buitenwereld. Geen boek, geen pen, geen telefoon, geen muziek, geen oogcontact. Alleen mediteren. Twaalf uur per dag. De eerste acht dagen was het enorm druk in mijn hoofd. Carnavalsmuziek galmde rond – het was eind februari en carnaval was net voorbij. Duizenden gedachten sprongen alle kanten op. Pas na dag acht viel er een stilte over mij heen. Een stilte die de tijd en gedachten uitschakelde. Ineens voelde ik sensaties die ik nooit eerder had ervaren. Tintelingen over mijn hele lichaam. Ik voelde zelfs de donshaartjes boven mijn lip afzonderlijk van elkaar bewegen bij het uitademen.

Om mij heen zie ik dat ik niet de enige ben met een 'monkey mind'. Het schijnt een kwaal te zijn van deze tijd. We zijn in essentie allemaal overprikkeld. De grenzen tussen binnen en buiten lijken vervaagd. Opnieuw tien dagen Vipassana zie ik niet zitten, maar gelukkig staat Schweigman& met *Binnenste Buiten* op Boulevard. Het is een hybride vorm van performance, installatie en muziek. De bezoeker wordt in een vacuümpak gehuld. Door de druk van het pak beleef je ongekende zintuigelijke sensaties. Je keert naar binnen en verkent pas daarna weer de grens met buiten. Ik stel mij de sensaties na de achtste dag van de Vipassana voor. India van binnenuit. ●

**Binnenste Buiten | SCHWEIGMAN& en JOHANNES BELLINKX |
do 1 t/m zo 11 aug, met uitzondering van wo 7 aug | locatie ntb |
60 min. | €18 | vriend €16,50**

Deze voorstelling wordt mede mogelijk gemaakt door de Vrienden van Boulevard.

Saskia de Haas is schrijver van onder meer toneelteksten.

STREET-CULTURE

Niet verstopt op zolderkamers of in de achterafbuurten van Den Bosch, maar elf dagen lang met rap en breakdance in Tent Paars op de Parade. Stichting Dukebox en Cypher HQ hebben al vaker op Boulevard gestaan, maar zijn er nooit zo aanwezig geweest als deze zomer.

Even een stoomcursus, voor wie nog niet bekend is met *streetculture* of door alle stigma's – zoals blowende hangjongeren in het park – niet meer scherp kan kijken. Streetculture is een jongerencultuur die zich afzet tegen de mainstream cultuur en steeds meer wordt erkend als kunststroming. Het bestaat uit verschillende uiteenlopende disciplines, van rave tot skate. Waar iedereen binnen de scene zichzelf in kan herkennen, is de enorme drijfveer om dingen mogelijk te maken. Streetculture is groot in Den Bosch. Maar niet altijd even zichtbaar. Stichting Dukebox brengt als platform alle groepen in kaart: van spoken word-performers en skaters tot hiphoppers, breakdancers en freerunners. Aan rappers-op-zolderkamers bieden ze een opnamestudio. Op die manier probeert Dukebox alle disciplines te ondersteunen. De ideeën en opnames worden op de eerste verdieping van het Werkwarenhuis op de Tramkade tot leven gebracht. Waar anders, dan op deze vrijplaats voor creatieve jongvolwassenen. Tien jaar geleden nog een mengvoederfabriek, nu een kleurrijke bedoening. Ook Cypher HQ heeft z'n thuisbasis op de Tramkade. Zij zijn het kloppende hart van de hiphopscene in Den Bosch. Ooit begonnen als dansschool, maar inmiddels uitgegroeid tot multidisciplinair cultuurcentrum.

SHOWS & WORKSHOPS

Speciaal voor Boulevard werken Liza ten Westeind van Stichting Dukebox en Arjuna Vermeulen, artistiek leider van Cypher HQ, samen om een programma te maken waarmee ze het Boulevard-publiek kunnen verbluffen. Dagelijks zullen ze theater van makers uit de streetculture-scene programmeren. Daarnaast gaan ze workshops verzorgen, zodat onder andere kinderen de ruimte krijgen om zelf 'los' te gaan, en zal er dagelijks een 'out of the box showcase' plaatsvinden. Dit is een improvisatieprogramma, waarbij minimaal twee disciplines aan elkaar worden gekoppeld – bijvoorbeeld een *beatboxer* met een *popper*. Popping is een dansstijl uit de jaren zeventig, waarbij je je spieren snel spant en ontspant, zodat er robotachtige bewegingen ontstaan. De deelnemende performers kennen elkaar vooraf nog niet en zullen ter plekke samen aan de slag gaan. Mag je niet missen! Iedere avond sluiten ze feestelijk af met een *cypher*. Dat is een kring waarin iedereen samenkomt om onder gejoel, een beat of geïmproviseerde rap, nog een dansje of break te wagen. Voor iedereen toegankelijk. Alleen meedeinen op de energie mag ook.

NAMEDROPPING

Je kunt sowieso een duet van Liam & Ozzi [Liam McGall en Oscar Starink] verwachten. Zij zijn twee bekende *breakers* die in hun voorstelling onderzoeken wat er nog meer zichtbaar is onder het plaatje van een Bboy en hoe diep je onder die

oppervlakte kunt gaan. Zij komen niet uit Den Bosch, maar reizen speciaal voor Boulevard af. Twee Bossche makers die je zeker in de tent kunt tegenkomen, zijn Lorena Valenzuela en Jeffrey Hoofs. Jeffrey is een *popper* en Lorena doet aan *whacking*. Dat is een vorm van hiphop met veel poses en expressiviteit, die in de jaren zeventig in de gayscene van Los Angeles is ontstaan.

TEGEN VERSPLINTERING

Hoewel de scene voornamelijk uit jongvolwassenen tussen de achttien en veertig jaar bestaat, hoopt Dukebox qua publiek alle leeftijden te bereiken. Ook vijf-en-zestigplussers kunnen hun ogen uitkijken. Artistiek leider Liza ten Westeind vertelt hoe vanzelfsprekend het is dat binnen de streetculture mensen van allerlei verschillende culturen, achtergronden en inkomsten samenkomen. Ze ziet hoe de samenleving aan het versplinteren is en hoopt tijdens Boulevard een plek te creëren waar mensen met elkaar in gesprek

raken, om op die manier positief te kunnen bijdragen aan meer openheid en oog voor elkaar.

PLAN

In 2020 danste Arjuna Vermeulen, de artistiek leider van Cypher HQ, in *Traces* van maker Shailesh Bahoran. Na jarenlang als autodidact in de breakdance scene actief te zijn geweest, heeft hij zijn ogen nu op theater gericht. Begin 2024 is hij op voorspraak van Boulevard als maker bij PLAN Brabant begonnen, een talentontwikkelprogramma waar onder meer Artemis bij betrokken is. Ook met het programma in de tent, waar hij inhoudelijk verantwoordelijk voor is, slaat hij een brug tussen theater en streetculture. En die brug is hard nodig. [SdH]

Dukebox en Cypher HQ | do 1 t/m zo 11 | Tent Paars

Refraction | LIAM MCCALL & OSCAR STARINK | za 3 t/m di 6 aug | Tent Paars | €10

Check de website voor het volledige programma



TALKSHOW, AFFAIRS EN NAGESPREKKEN

Op Boulevard ontmoeten buiten- en binnenwereld elkaar voortdurend. Ook in ons dagelijkse contextprogramma. Zoom in op thema's, hoor makers aan het werk, praat na over voorstellingen. Leerzaam, verrassend, gratis.

Bathofobie is angst voor diepte. Dat je over de rand van een onderwerp of thema kijkt en terugdeinst. Spijtig voor wie het heeft, want diepte geeft het leven extra reliëf. In dat besef ontwikkelt Boulevard voor elke editie een contextprogramma. Duizelingwekkend interessant, waarbij je vaak ook aan het gesprek kunt deelnemen.

TALKSHOW

Op de Parade vindt elke dag om 16.30 uur een talkshow plaats. Op het Torenpodium verwelkomt presentator Yahmani Blackman haar gasten.

Als theatermaker speelde ze bij onder meer De Engelenbak, Bijlmer Parktheater en Likeminds. Nu is ze docerend maker en geeft ze les aan hbo-kunstinstellingen. De talkshow bestaat uit een kort interview met een van de makers die op het festival staan, publieksinteractie, een dagcolumn van – om en om – Teddy Tops of Eric Alink en meer vrolijks. De talkshow duurt zo'n drie kwartier.



BOULEVARD AFFAIRS

In dagelijkse werksessies staat een praktijkvraag centraal. Die kan afkomstig zijn van een maker, partners van het festival en/of de Boulevardorganisatie. De sessies zijn deels open voor publiek, deels besloten. Op stapel staan in ieder geval een interview met Arjuna Vermeulen – artistiek leider van de Bossche crew Cypher HQ – en 'prikkeltalk' van Boukje Schweigman. Locatie: Pand 18, Sint Josephstraat 18.

NAGESPREKKEN

Wat heb je gezien? Wil je dat delen? Heb je vragen aan de maker[s]? Mooi, want bij enkele voorstellingen vindt na afloop een nagesprek plaats. Voor wie wil, maar je zou een dief van je festivalgeluk zijn als je

het zou missen. Twee voorbeelden: een jongere gaat met Nastaran Khorasani in gesprek over haar voorstelling *This is not a dance* en de spelers uit *Beyond the Edge* van Piet Van Dycke vertellen over de totstandkoming van hun voorstelling.

CHECK! Kijk op www.festivalboulevard.nl voor actuele info en tijden. **[EA]**

OPROEP!

Ben je geïnteresseerd in prikkelverwerking, privé of beroepsmatig? Dan zoeken we jou voor de *prikkeltalk* van Boukje Schweigman. Mail voor meer info naar senna@festivalboulevard.nl

OPROEP!

We zoeken mensen die tijdens de Talkshow een bijzonder verhaal, anekdote of herinnering aan Boulevard 1985-2024 willen delen. Het begin van een liefde, vriendschap of levensveranderend inzicht?

Stuur je verhaal in enkele zinnen op aan senna@festivalboulevard.nl. Vervolgens maken wij een selectie.

De zes uitverkorenen worden uitgenodigd voor een werksessie *Verhalen vertellen* door Farnoosh Farnia.

GEOPEND: CAMPING BOULEVARD****



Voor een advertentie in de ANWB Campinggids 2024 waren we te laat. Ach, geen ramp. Het tentenkamp called Boulevard is toch wel in trek. Douchemuntjes niet nodig.

illustraties Edith Buenen



Nederland telt 2.455 campings. Een zomerse klassieker is Boulevard. Leuker dan Fort Oranje, minder voorspelbaar dan Camping Bakkum. Sowieso hanteren we een bingovrije zone. Ook voorzien we dit jubileumjaar veel jonge bezoekers. Hart van de tentenverzameling is de Parade, aan de voet van de Sint-Jan. Kom, doen we een korte rondleiding.

HEISSE NACHTLIEDER

Campingregel 7: stilte na middernacht. Daar gaat **Het Zuidelijk Toneel** [HZT] nog een kluif aan hebben. Ze zingen zo graag. Na hun muzikale komedie *Eins, twee, Schweinerei* [2021] vervolgden ze met *Drei, vier, flirt*



foto Sofie Knijff Het Zuidelijk Toneel

mit mir [2022], een reuzelvette mini-operette die ze met Club Gewalt maakten. Een harmonieuze samenwerking, waaruit *Fünf, sechs, alles Flex* [2023], ontstond, een hilarische muziektheaterproductie over rijkdom, schone schijn en losse handjes. Losjes leunde dit drieluik op werk van Johann Nestroy, een negentiende-eeuwse blijspelschrijver.

In *Sieben, acht, heiße Nacht* klinkt opnieuw de stemvork. HZT trakteert op een feestelijke medley van *love songs* uit de laatste vijftig jaar. Uit volle borst overtroeven de vier spelers elkaar met weetjes uit de popmuziek. Ook diverse gangbare en obscure meningen over liefdesrelaties gaan over tafel. De stembanden trillen, terwijl de standpunten zich opstapelen. Gaat dat goed? De seismologische dienst van het KNMI is geïnformeerd.

HEMELSE ONTMOETINGEN

Werelberoemde mensen ontbreken zelden op Boulevard. De afgelopen veertig jaar herrezen diverse muzikale kopstukken in voorstellingen, onder wie Janis Joplin, Marianne Faithfull, Nico [Velvet Underground], David Bowie, Syd Barrett [Pink Floyd] en Brian Wilson [Beach Boys]. In die *galaxy of stars* mag Kurt Cobain [1967-1994] niet ontbreken. Hij is het roemrucht lid van Forever 27, de club die in het nirvana onhoorbare muziek maakt. "Can you make sure, that all the people who love me are sitting



foto Anna Pelger Mount Lucy

in the front?", klinkt het in *KURT*, een muzikaal gevecht tussen theatraaliteit en werkelijkheid. Centraal staat Kurt, superfan van zijn legendarische naamgenoot. Het publiek is getuige van een live studiosessie waarin hij twee levens viert – dat van beide Kurts. Het enige dat nog ontbreekt, is "a gang, a crew, a reason to smile." Nevermind? Of een halszaak? Een grungy muziektheater-voorstelling, maar de vederlichtheid wint: in *KURT* ontstaat collectieve euforie, dankzij anekdotes en meezingers die al het duister verjagen. Makers: Marieke Giebels [1991], Jip van den Dool [1992] en Alusein Rosier alias **Mount Lucy**.

HONDEN OP DE CAMPING

Terugkerende vraag: mogen er ook honden op Camping Boulevard? Nee, alleen hulphonden. Maar voor theatermaker **Patsy Kroonenberg** [1998] – en coproducent Veenfabriek – maken we een uitzondering. Ze houdt van honden, zoals ze ook een onaangename fascinatie voor het alledaagse heeft. Als kind maakte ze een hond van papier-maché met sterren erop. Later vond ze inspiratie in het levensverhaal van haar tante uit Groningen. Zij kon geen kinderen krijgen en besloot om al haar liefde aan haar twee herdershonden te geven. Nu speelt Patsy *De Grootste Hondenshow ter Wereld in Nederland*, een tragikomische, muzikale voorstelling over roem, onsterfelijkheid en het verlangen gezien te worden. Fragment: “Sylvia kijkt naar de hondenshow. Ze eet haar broodje kroket, terwijl Kirsten de show loopt. Af en toe neemt ze een slok van haar pakje chocomel. Ze aait Chico. Geeft hem een hapje. Ze kijkt een beetje verloren, niet verslagen. Gewoon zoals een oud mannetje op een parkbankje kan kijken.” Eerder raakte Patsy vele snaren met haar solo *Totale Treurnis*.



JODIUM VOOR DE ZIEL

De vrijwilligers van het Rode Kruis staan dag en nacht klaar op Camping Boulevard voor medisch hulp. Verzwikte enkel, wespenteek of zonnesteek: ze fixen het. Wie geestelijke verkwikking zoekt, grijpt evenmin mis op het festival. Aanbevolen, op het campingveld achter de Sint-Jan: *RISE*, een *Zelfhulpopera* van **Nienke Nasserian** [1993]. In deze muziektheatervoorstelling onderzoekt Nienke de maakbaarheid van geluk. Bestaat er een stappenplan om het te bereiken? Maakt coaching, healing, spirituele retraite of een nacht-kastje dat kreunt

onder zelfhulpboeken je rijker? Of groeit zo vooral het saldo van de aanbieders? *RISE*, een *Zelfhulpopera* is een weldadig vlechtwerk van klassieke zang, elektro-akoestische muziek, kalimba [Afrikaanse duimpiano], *looping station*, klankschalen en *healing frequencies* van chakra's om alle zintuigen te prikkelen. Zo geven Nienke en percussionist Demos Horn klank aan een stilmakende paradox: we leven in een van de gelukkigste landen op aarde, maar kampen met een toename van geestelijke problemen.

NOG MEER TENTEN!

In *Kaatje Kooij's Stand-Up Show: De Musical* rammelt titelheldin **Kaatje Kooij** [1990] aan de deuren van alle heilige huisjes over moederschap. Vergeet *Mamma Mia!* en andere mierzoete musicals. Kaatje schenkt het leven aan pijnlijke grappen, pompende beats en postnatale vraagtekens.

Al het goede komt in drieën, bewijst **Gavin-Viano** [1989], master of gospel, R&B en soul. Na *Able To Fuck Love* en *A Melody For Grownups* is *A Shadow Can See* zijn nieuwe muziektheaterperformance op Boulevard. Hierin komt zijn schaduw tot leven, inclusief een uiterst ritmische hartslag en visualisaties.

Wat troost jou? Muzikaal maker **Eva van Pelt** [1992] vroeg het vijftwintig mensen – van [on] gelovigen en stamgasten tot rouwbegeleiders en vuurspuwers. Waarom? “Omdat ik bang was voor grote pijn. Omdat ik moeder werd.” *Alles gaat goed* is haar rakende collage van audiofragmenten, livemuziek en [anonieme] troostverhalen uit de zaal.

Wie circus zegt, zegt tent. Spektakel op de camping! Want **Likeminds**, **Emma van den Elshout** [1998] – uit de podiumkunstdynastie Van den Elshout – en **Just van Bommel** [1999] spelen *Circusje*. Ze beloven een klapstuk, hun magnum opus. Een avond “waarop we zo erg bestonden, dat er niets meer uit te halen viel.” Lach, traan, toeters, bellen. Ze doen het allemaal voor jou. Speciaal voor jou.

De Eindhovenaren Koen Frijs [1993] en Ruben den Brok [1992] alias Brabohopduo **Frino** rappen in *Opteffen* over drugsbaron Ricardo en zijn vriendin, een aanslag, een doldwaze vluchtpoging en een eekhoorn met Ralph Lauren-petje. Snoeiharde, absurdistische lyrics op weirde elektrobeats. High risk-voorstelling, dus speelt-ie achter het kogelwerende glas van Podium Azijnfabriek.

In de theatervoorstelling *It really hurts when your head hits the concrete* sleept een man zijn kompaan met zich mee. Een lappenpop van zeventig kilo, die geheime krachten herbergt. Fascinerende mix van surrealisme en absurdisme. Filmisch, fysiek en filosofisch. Makers: Tom de Ronde [1997] en Nick Deroo [1990] alias **DeRonde/Deroo**.

Oh, vergeet niet bij **Dukebox** [zie pag. 10-11] en **De Stijle, Want¹...** langs te gaan! [EA] ●

¹ Afscheidsvoorstelling Toni Ronaldoni na veertig jaar *De Stijle, Want...* Interview in magazine 1 op www.festivalboulevard.nl



foto Lin Woldendorp

Patsy Kroonenberg



Nienke Nasserian



foto Emil Pabon

Frino



foto Lisa Schamle

Kaatje Kooij



foto Hannes Schievink

Likeminds



foto Lalo Torre

Gavin-Viano



foto Joshua Walter

DeRonde/Deroo



foto Dave Menkehorst

Eva van Pelt

HET DENKEN UITGESCHAKELD

IN DE PLEITZAAL VAN HUIS73 STAAT EEN BIJZONDERE VERZAMELING PUBLIEK, JONG EN OUD, VOL OVERGAVE ALLERLEI LICHAAMSDLEN TE DRAAIEN EN TE BUIGEN. ZE BEWEGEN, ALSOF HET DE EERSTE KEER IS. WELKOM BIJ GUILHERME MIOTTO'S MONDO PERFETTO, ONDER BEGELEIDING VAN BACH-COMPOSITIES OP EEN ENORME MARIMBA.



foto's Karin Jonkers

Als opmaat naar de première tijdens Theaterfestival Boulevard heeft dansgezelschap Corpo Máquina Society belangstellenden uitgenodigd om Mondo Perfetto-in-woording te ervaren. Een workshop en voorproefje in één. Redacteur Saskia de Haas is erbij.

Er wordt een marimba naar het midden van de zaal gereden. Een soort levensgrote xylofoon. Percussionist Pedro Paixão vraagt drie mensen uit het publiek naar voren. Zij krijgen een *mallet*, zo'n trommelstok, in hun handen gedrukt en mogen op een aangewezen houten staaf slaan. Pedro geeft aan, zij kopiëren het ritme en het volume. Warme lage klanken resoneren in de ruimte. Iedereen uit het publiek komt aan de beurt.

Wat we op het laatst op de stoel deden, maakte indruk. Ik reikte met mijn arm naar achter en maakte wenkende bewegingen. Pas daarna realiseerde ik me wat deze beweging betekende. Wie ik erbij wilde halen. Dat raakte mij enorm.
- Anoniem -

Choreograaf Guilherme Miotto vraagt ons om onze armen over elkaar te slaan. En opnieuw. En opnieuw. Tot we niet meer weten hoe het precies moet. Ik doe alsof. Mijn brein en bewegingen zijn samengesmolten.

Guilherme Miotto en de Zweedse danseres Julia Nielsen tonen drie fragmenten uit de voorstelling.

De marimba speelt een interpretatie van Bach. Een vertaling naar dit moderne instrument. Het klinkt alsof de klanken direct uit de natuur komen.

Twee lichamen bewegen zoekend over de vloer. Ze bewegen door verschillende werelden die ik wel denk te herkennen, maar niet vast kan grijpen. Alsof ze alle lagen waar ons bestaan uit bestaat uit elkaar hebben getrokken.



In mijn verbeelding zie ik twee kinderen die grote culturele tekens proberen te herhalen. Of kleine tekens, zoals een *plié*.

Mondo Perfetto betekent perfecte wereld.

Mijn hand ligt in de handen van een onbekende vrouw. En haar hand ligt in de mijne. Ik bestudeer haar dunne huid, de rimpels, de bewegelijkheid. Haar hand voelt zacht. Als een dun stofje dat elk moment tussen mijn vingers door kan glippen. Ik vraag mij af of ik eerder iemands hand zo aandachtig heb bestudeerd.

Met de helft van de groep sta ik op de vloer. Mijn blik naar binnen gericht. Mijn elleboog zoekt naar de bewegingen die het kan maken. De rest van mijn lichaam volgt. Het wordt geleid door het niet weten.

Morgen tijdens de afwas kijk ik anders naar mijn handen en hoe ze bewegen tijdens het afwassen. Deze avond werkte vertragend en inspirerend. Dit moet iedereen ervaren.
- Willeke -

Volgens Guilherme Miotto is dit een van de vele lagen uit hun dans.

Bewegende sculpturen van echte mensen. Mensen die zoeken naar wat ze allemaal met hun lichaam kunnen. Een vrouw heeft haar ogen dicht. Ik sta dicht bij haar en bekijk hoe haar lichaam ogenschijnlijk voor het eerst bewegingen maakt. Als een pasgeborene.

Normaal zie ik het trillen van mijn been als een beperking, maar ineens ervaar ik het als ritme, als dans.
- Carlijn -

Ik durf niet te lang naar haar te kijken. Het voelt haast privé. En toch kan ik mijn ogen niet van haar en de anderen afhouden. Er schuilt een enorme schoonheid in hun bewegingen. Misschien juist omdat zij geen dansers zijn, maar gewone mensen.

We zitten op een stoel in een kring en krijgen de opdracht intuïtief bewegingen te maken. De betekenis ontstaat pas in of na de beweging. "Bewegingen vormen de geest," zegt Guilherme Miotto.

Ik maak bewegingen alsof ik uit mijn lichaam kruip. [SdH]

Mondo Perfetto | CORPO MÁQUINA SOCIETY | wo 7 t/m za 10 aug | Sint-Catharinakerk | 60 min. | €10 | première



De voorstelling op Boulevard is niet interactief, maar heeft een epiloog waaraan bezoekers vrijblijvend kunnen deelnemen.

EÉN BLIK KAN AL VOLDOENDE ZIJN

**Een kamer van vijf bij zeven meter.
Met een deur die open kan.
Nu nog de ogen en harten van de bezoeker.
EENIEDEREEN is een urgente installatie
van Schippers&VanGucht over contact.
“Aandacht is alles.”**

Schippers&VanGucht maakt werk dat omarmt, ontroert en tot nadenken stemt. Sleutelwoord is verbinding. Zeker, dat is

wereldwijd een gemangeld, misbruikt of in het ergste geval onbewoonbaar verklaard woord. Maar niet bij het makersduo Jellie Schippers en Myriam Van Gucht. Hun zes eerdere voorstellingen en installaties op Boulevard, waaronder *Molman*, *De Volle Vuilkar* en *ODE*, nodigden consequent uit tot verbazingwekkende ontmoetingen. Dat geldt ook voor *EENIEDEREEN*. In een kamer midden op de Parade kom je twaalf anderen, maar ook jezelf tegen. Langzaam versmelten video, muziek, trillingen en live performance met elkaar. Over eendenkroos en regen gaat het. Over jij die mij vervangt. Over verhard en omhelzen en het belang van vasthouden. Maar ook over onbekenden, smelten, ogen en een spiegel. Tijd om regisseur Jellie Schippers te bellen.

Wat is de aanleiding om EENIEDEREEN te maken?
“Het basisidee is ‘de kleine ontmoeting.’ Je loopt op straat,

wat allenig, enigszins naarbinnen gekeerd. Tot een onbekende naar je kijkt. Even, maar genoeg om je gezien te weten. Het is geen eenrichtingsverkeer. Je ziet elkaar. Zo'n korte ontmoeting kan je dag veranderen.”

Hoe laat zich dat verklaren?
“De Vlaamse arts Luc Swinnen, deskundige op het gebied van angst, stress en burn-out, verduidelijkt in zijn boek *Activeer je nervus vagus* [2021]¹ hoe je op zo'n moment ‘synchroon loopt’ met elkaar. Verbinding maken met anderen heeft gunstige invloed op het zenuwstelsel, wat tot vermindering van stress en angst leidt.”

Staat de kamer in EENIEDEREEN symbool voor de wereld?
“Nee, voor je hoofd, je binnenkamer. In onze kamer maken we gebruik van beeldschermen, waarop zes opeenvolgende tableaux voorbijkomen. Het beweegt van smal/narrow naar open/wide. Je ontdekt vooral hoe beperkt je blik vaak is. Tot je oog in oog staat met anderen en aan een ruimer perspectief wordt herinnerd.”

‘Wie niet weg is, is gezien’, schrijven jullie. Gelet op maatschappelijke ‘afhakers’ lijkt ook het omgekeerde te gelden: ‘Wie niet gezien is – of zich niet gezien voelt – is weg. Die keert de gevestigde orde de rug toe.
“Ik hoop dat dat niet waar is. Maar het is zeker zo dat je de ander soms nodig hebt om jezelf te zien. Sowieso is de blik van de ander nodig om te beseffen dat je deel uitmaakt van een groter geheel. M'n kinderen roepen de hele dag ‘Mam! Kijk eens’. Elke mens wil gezien worden.”

Uit jullie publiciteitstekst: ‘Soms ben je kwijt. Het kwijt. De weg kwijt. Jezelf kwijt.’ Nu is kwijten ook een oud werkwoord: een plicht of opdracht vervullen. Van welke taak hebben we ons te kwijten?
“In het voorbijgaan wat vaker ‘dag’ zeggen en elkaar zien.” [EA]

EENIEDEREEN | SCHIPPERS&VANGUCHT
| do 1 t/m zo 11 aug | Parade, Tent Schippers&VanGucht | 20 min. | €12 | première

¹ *De nervus vagus is een hersenzenuw die je brein met alle organen verbindt. Hij reguleert je ademhaling, hartslag, bloeddruk en spijsvertering, maar schakelt je lichaam ook van actiemodus naar ruststand.*

FESTIVAL DE LAS PAPILAS

Restaurant FAAM

FAAM maakt je blij met smakelijke vega, vlees en vis à la carte in de foyer van Theater aan de Parade – begane grond. Eveneens lunchgelegenheid. Plus buitenterras.

Restaurant LOF

De koks van restaurant Breton Sur Place uit de Korte Putstraat strijken dit jaar in de vertrouwde tent De Paardenstal neer. Laagdrempelig, vega, vlees en vis à la carte. Ook voor lunch. Hun verslavende klassieker: Zeeuwse mosselen.

Bollyfood

Al vijftien jaar onweerstaanbaar. Ooit won Matthew – met roots in India – samen met Geertje de Food Truck 24Kitchen Contest. Taste and say no more!

VOOR ALLE HORECA PIN ONLY

Vrinden met een Plancha

Wie de karma kebab, smashburgers en andere verleidingen van Bosschenaar Jelle nonchalant voorbijloopt, heeft een plank voor zijn hoofd.

La Tramontana

La Tramontana alias Hertog Jan-bar is de kleurige horecatent die duurzame energie uit wind en zon haalt. Uiterst dorstlessende locatie, dankzij o.a. Grand Pilsener.

Wijn- en speciaalbierbar

Dit jaar met extra verdieping voor uitzicht. Op de kaart o.a. Pfaffl Riesling, Primitivo, Gris des Seigneurs rosé en Tinto de Verano. In de categorie premium-in-het-kwadraat: Hertog Jan Grand Pilsener.

Pleinbar

Vind je bij het Torenpodium.

Streetfood FAAM

Voor friet [zeg nooit patat, als je in Den Bosch nog dezelfde dag aan de beurt wil komen] en ander lekker streetfood.

La Couronne

Weemoedwekkende tent uit vroegere Boulevardjaren. Nu klein restaurant [twintig zitplaatsen] voor fine dining. Menu, wijnarrangement. Elke dag twee tafelrondes.

Karoli Limoncello

De lokale helden Cas, Daan en Luuk schenken in de twee festivalweekeinden hun zelfgemaakte lome, likkebaardend lekkere limoncello.

Crew Catering

In de binnentuin van Pand 18 [Sint Josephstraat 18] is de catering voor crew en artiesten. Nieuw: als bezoeker met je dampende bord aanschuiven. Leuk en lekker, dankzij kookkunst van Hellen en haar ploeg. [EA]

Bondgenoten van Boulevard

Wat zijn je sterkste herinneringen aan veertig jaar Boulevard?
En moet je niet of juist wel feestvieren als het flink spookt in de wereld?
Twee partners van het festival vertellen.

tekst Eric Alink | foto's Jean Philipse

Geertje Cousin voorzitter Quiet Den Bosch

Quiet is een community die lawaai maakt tegen stille armoede. In Den Bosch zijn er 1.100 members [leden]; een huishouden telt als één lid. Lokale sponsors van Quiet stellen gratis producten of diensten beschikbaar – van een dagje uit of een kappersbezoek tot een computercursus of een tweedehands fiets.

Geertje, die in 2007 de Bossche afdeling oprichtte: “De armoedecijfers groeien nog steeds, zowel landelijk als lokaal. Daarom zijn we ontzettend blij met de vrijkaarten die Boulevard beschikbaar stelt. Want ook al ben je arm; je wil erbij horen, meedoen. Hoef je een avondje *niet* na te denken over de shit waar je in zit.” Haar eigen favoriete Boulevardherinneringen: “Korte voorstellingen in tentjes, met een klein publiek. Maar ook het plezier van de ontmoetingen.”

Ze onderschrijft dat de wereld wiebelige tijden beleeft. Maar of je dan ingetogen[er] zou moeten vieren? Mwah. Voor Geertje is het statiegeldglas altijd halfvol, nooit halfleeg. Hartgrondig: “Het *kunnen* vieren is op zich al een reden om te vieren. Koester dat voorrecht; niet iedereen bezit het. Geniet ervan.”

De kracht van Boulevard en andere vrolijke evenementen – “ik ben ook een carnavalsvierder” – zit volgens Geertje met name in het zien dat *anderen* het ook fijn hebben. “Dat levert geluksmomenten op. Alleen al om die reden ben ik blij dat de Boulevard onze members steunt.”



Karin Rademaker directeur Hotel Central

Al talloze jaren ontfermt Hotel Central op de Markt in Den Bosch zich over artiesten en crewleden van Boulevard. “Tegen een zeer speciaal tarief, wat past bij m'n liefde voor kunst en cultuur. Met name muziek verbindt. Ook Jazz in Duketown en het IVC kennen de weg naar Central.”

Voor Karin komt de sterkste echo uit 1997.

“Theatergroep Vis à Vis speelde *Drift*, in een enorm bassin bij het Provinciehuis. Prachtig!” Nog twee herinneringen die het verdienen om op sterk water te zetten – en er op regenachtige dagen lang naar te kijken: “Een geweldig openluchtconcert van een saxofoonkwintet, maar ook een treintje-met-een-wijntje dat over de Parade reed. Ja, ik zat erin. M'n jongste herinnering? In het Zuiderpark vertelde een Iraanse vrouw hoe zij naar Nederland keek – en andersom. Wauw, dat was een eye-opener.” Of ze reden blijft zien om het leven te vieren? Ze schatert, alsof het Internationale Dag van de Retorische Vraag is. “Tuurlijk! Ik ben katholiek opgevoed. Vieren moet je op aarde doen, niet in het hiernamaals.” Zo is ze ook voorzitter van het Kwèkfestijn, het jaarlijkse liedjesfestival van Oeteldonk. De grondtoon van de wereld? Die is op dit moment in mineur, erkent ze. Maar dat maakt vrolijke samenkomsten nog noodzakelijker: “In barre tijden kun je wel een verzetje gebruiken. Kunst kan ook een brug slaan tussen mensen. Hard nodig!”

CHIARA BERSANI ONTSTIJGT DE VIJVER

De zwaan der zwanen is al honderdnegentien jaar oud. Maar telkens weer zal ze sterven. In een andere tijd, in een ander lijf. Of is schoonheid niet vergankelijk? De Italiaanse performer Chiara Bersani zwemt voorbij in *L'Animale*.

In 2019 stond Chiara Bersani [1984] voor het eerst op Boulevard. Geen fletse kennismaking: haar solo *Seeking Unicorns* vloerde nogal wat bezoekers en zette aan tot *seeking handkerchiefs*. Tijdens de pandemie bracht ze de performance *The Wales Song* [2021] naar Den Bosch. Vorig jaar ontroerde ze met *Sottobosco* [2023], de performance van een vrouw die in een landschap van honderden marshmellows verdwaalt, maar dankzij schuchtere overgave een uitweg vindt. Eenhoorns en walvissen zijn niet de enige hartenbrekers in het dierenrijk van Bersani. Ook de zwaan – het symbool van gratie, zuiverheid en trouw – mag bij haar intrekken. Met een goede reden: Chiara verdiepte zich in de balletsolo *The Dying Swan*, die de Russische choreograaf Michel Fokine in 1905 voor Anna Pavlova schreef. Een klassieker, op muziek van Saint-Saëns. Een bijna *onsterfelijke* zwaan, want Pavlova zou de expressieve solo maar liefst vierduizend keer dansen.

DONSDIEP

Het 'zwanenonderzoek' van Bersani vond plaats op uitnodiging van Festival Gender Bender in Bologna, dat in 2021 het project *Swans never die* opzette. In haar soloperformance *L'animale* nodigt Chiara Bersani het publiek uit om het dier te observeren en zijn wereld te betreden. Zowel de soundscape als haar stem geeft kleur aan eenzaamheid en vergankelijkheid. Bovendien is Bersani in staat om die thema's haast terloops te belichamen. Zonder nadruk, maar daardoor des te indringender. Net als Pavlova kruipt Bersani diep in het dons, om doorleefd te voelen wat het is om een zwaan te zijn. Zo overwint ze de tragiek die het sierlijke dier al honderdnegentien jaar kortwiek.

[EA] ●

**L'Animale | CHIARA BERSANI | vr 9 en za 10 aug |
locatie ntb | €15 | vriend €13,50 |
NL première**



foto Rebecca Langa

LANGS JE NEK EN JE RUG

De allerkleinste geluiden die je normaal met het blote oor niet hoort, spelen de hoofdrol in de intieme ervaringsperformance *Acoustic Encounters*. Zes performers van Sounding Bodies dompelen je onder in een geluidslandschap.

Type eens ASMR in op YouTube. Je zult honderd-duizenden filmpjes tegenkomen waarin

zacht wordt gefluisterd, geknispert of getikt. Daarvoor worden de meest vreemde objecten uit de kast getrokken. Pollepels worden in sponzen geprikt en harige synthetische bontjes geborsteld. ASMR staat voor *autonomous sensory meridian response*.

Het is een gevoelssensatie die zich kenmerkt door een tintelend gevoel dat begint op het achterhoofd en zich uitstrekt langs de nek en de rug. "Acoustic Encounters is ASMR to the max", vertelt

celliste Jacqueline Hamelink, artistiek leider van Sounding Bodies. "Subtiële geluiden die doorgaans onopgemerkt blijven, spelen de hoofdrol. Hiervoor gebruikt Sounding Bodies verschillende materialen, van plastic zakjes en sponzen tot

zelfontworpen instrumenten. De zes performers hebben eindeloos geëxperimenteerd met allerlei objecten om te ontdekken hoe ze klinken én voelen. Van dagelijkse geluiden maken ze een muziekstuk dat de juiste emoties raakt. Componist Aart Strootman heeft de nieuwe instrumenten ontworpen, zoals gestemde aluminium buizen die een lange, zuivere klank hebben."

CIRKEL

Het publiek zit in een cirkel met de rug naar de performers toe. Alles speelt zich achter je af. Je krijgt een blinddoek, om visuele prikkels uit te schakelen en je gehoor en tastzin te versterken. Oogmerk: in het dagelijks leven is het visuele zo dominant aanwezig dat we soms vergeten wat luisteren en

voelen kan doen. Gehoor en tast is lichamelijker, directer. In *Acoustic Encounters* word je aangeraakt door geluid. Je luistert met je lijf."

BACH KLINIEK

Eerder stond Sounding Bodies op Boulevard met *Ivoren Toren* [2015 en 2016] waarin Jacqueline Hamelink op haar cello improviseerde, terwijl Miesjel van Gerwen tekende. Maar de zoektocht die tot *Acoustic Encounters* heeft geleid, begon met *Bach Kliniek*. Tijdens Boulevard 2019 gaven Jacqueline en haar muzikanten één-op-één concerten in de oude apotheek van het GZG. "Ik wilde laten horen hoe belangrijk akoestische klanken kunnen zijn voor je welzijn en welbevinden. Al snel realiseerde ik me dat het niet om de muziek van Bach gaat. Die muziek is subjectief en heeft een geschiedenis. Ik wilde dichterbij komen. Vanuit daar ben ik gaan onderzoeken hoe dit met klanken kan, weg van traditionele composities." [SdH] ●

Acoustic Encounters | SOUNDING BODIES | di 6 t/m zo 11 aug | Huis73, Pleitzaal | 60 min. | €18 | vriend €16,50 | première



foto Karin Jonkers

2014 | KOPERGIETERY en Mambocito Mio | Gebroken Dromen

HEILIGE MAKREEL! 2005-2024

Holy mackerel! Want zowel de wereld als Boulevard veranderde flink tussen 2005 en nu. In het eerste festivalmagazine¹ kwam 1985-2004 aan bod. Tijd om herinneringen aan de twintig laatste jaren op te halen.

Even terug naar de wereld van 2005. Orkaan Katrina teistert New Orleans, Nederland maakt zich sappel om een huismus die vroegtijdig Domino D-Day [vier miljoen stenen op rij] dreigt te beeïndigen, YouTube lanceert zijn eerste filmpje dat 'Me at the Zoo' heet en Rusland wint het Junior Eurovision Songfestival met het opgewekte lied *My Vmeste* oftewel *Wij zijn samen*.

En Boulevard? Met zijn komst in 2003 heeft festivaldirecteur Geert Overdam de deur naar radicale vernieuwing opengezet. Het aandeel l'autre cirque en muziek slinkt; teksttoneel, dans en Vlaamse cultuur winnen stevig terrein. Zo haalt hij onder meer Studio ORKA, NTGent, Peeping Tom en Laika naar Den Bosch.

Verder zet hij zijn kaarten op jonge makers, zoals Lotte van den Berg, Boukje Schweigman, Dries Verhoeven en Wunderbaum. Ook gaat de huishoudschaar in de festivalplattegronden. Overdam wil dat de hele stad podium wordt. Veelzeggend zijn de zes hijskranen die hij al tijdens Boulevard 2004 op strategische plekken in het centrum heeft laten verrijzen. Het is het begin van zijn succesvolle zoektocht naar ongewone voorstellingslocaties. Vuurwerk is er ook. Gedurende zijn twaalf jaar directeurschap gaat hij confrontaties met B en W, de raad en media zelden uit de weg. In een terugblik: "Ik ben een arbeidersjongen, soms met gestrekt been erin. [...] Noem het een gevecht tegen de gevestigde orde en de gezapigheid. Maar het heeft wel beweging opgeleverd. Niet tegen elkaar, maar met elkaar."

¹ Dit magazine vind je online op www.festivalboulevard.nl/magazine

DRAMA'S

Theatermakers zijn zelden wars van drama, zo nodig met gebruikmaking van rook, kunststranen of nepbloed. Alle emoties krijgen een podium, ook angst, jaloezie, radeloosheid of woede. Zo is het Boulevardpubliek getuige van vechtpartijen op een bruiloft, de zondvloed, epidemische jeuk, een picknickmoord, de snikhete hel en andere rampspoed. Na het applaus mag de doos van Pandora weer dicht. Toch is de lijn tussen zijn en schijn maar dun. Want *off stage* blijft Boulevard weinig tegenslag bespaard. Een van de terugkerende kopzorgen: budgetten en begrotingen. Tussen 2010 en 2012 legt toenmalig staatssecretaris Halbe Zijlstra de kunst- en cultuursector op het hakblok. Voor de fijnproevers: van de rijksbezuinigingen op Boulevard had je minstens drie datsja's kunnen kopen. Ook het weer kan spelbreker zijn. Tussen 1997 en 2020 beleven vijf Boulevard-edities een hittegolf. Kletsnatte Boulevards – exclusief drankgebruik – zijn er eveneens. Acht edities vallen voor een flink deel in het water, met vrijdag 12 augustus 2005 als meest doorweekte herinnering: veertig millimeter.

TANDJE BIJ

In 2015 neemt Viktorien van Hulst het stokje over van Geert Overdam. Qua vernieuwingsdrift zet ze een tandje bij. Met reden, vertelt ze in het boek *Theaterfestival Boulevard 1985-2020*²: “Tot diep in de jaren tachtig zag je in Den Bosch afbraak, leegstand en verkrotting. Op die lelijkheid is de romantiek van de eerste Boulevardjaren misschien wel een begrijpelijk antwoord geweest. Nu is Den Bosch meer Anton Pieckerig. Fris, gerestaureerd en aangeharkt. Dan moet je als kunstenfestival niet ook nog eens romantiek bieden, maar juist tegenspel en tegenkleur. Zo laat je zien dat ook het ruwe en onaffe, dat uit de stad verdwenen is, recht van aanwezigheid heeft in Den Bosch.”

Maar de belangrijkste overweging om de lakens op te schudden, zijn de maatschappelijke veranderingen of de voorbodes ervan. Onder Viktorien van Hulst zet Boulevard sterker in op thema's als lhbtqi+, #metoo, klimaatverandering, echo's van het

kolonialisme, migratie, uitputting van de planeet en weggemoffelde verhalen. Zelfs de affaire-Dutroux komt voorbij, in *Five Easy Pieces* van regisseur Milo Rau. Verder onderzoeken steeds meer theatermakers, onder wie Lineke Rijxman en Eva Line de Boer, hoe in de digitale wereld *real* en *fake* moeiteloos stuivertje wisselen.

VROUWELIJK PERSPECTIEF

Grootste verandering onder Viktorien van Hulst en artistiek coördinator

Nina Aalders is de aandacht voor vrouwelijk perspectief. *The future is female*, bewijzen terugkerende makers. Enkele namen: Alexandra Broeder, Julie Cafmeyer, Chiara

Bersani, Jija Sohn, Katja Heitmann, Liz Aggiss en Club Gewalt. “Ja maar de mannen dan?” Don't cry, na pakweg 2.400 jaar podiumkunsten waarin vrouwen ontbraken of – in elke betekenis – vooral dienend waren. Sinds 2015 kon je je hart ophalen aan Ben Duke, Louis Janssens, Omar Rajeh,

Boulevard vaart scherper aan de wind



foto Karin Jonkers

2018 | Jija Sohn



foto na de voorstelling Karin Jonkers

2017 | Alexandra Broeder | HZT

Guilherme Miotto, Benjamin Verdonck of de mannen van Berlin. Na het vertrek van Viktorien in 2021 – ze wordt directeur Fonds Podiumkunsten – nemen Tessa Smeulders en Dana Kibbelaar gezamenlijk het roer over. Onder hen zal Boulevard in haar programmering nog een tikje scherper aan de wind gaan varen, maar tegelijkertijd extra inzetten op inclusie en publieksverbinding. Grondgedachte: het festival verwelkomt je zoals je bent, met inachtneming van je fysieke of psychische beperking, bestedingskracht of taalkennis. Dankzij Tessa en Dana krijgen veel nieuwe makers een stem, waardoor het festival jonger publiek maar ook liefhebbers van *spoken word* of de *queer community* rechtstreekser aanspreekt. Een geruststelling voor wie dat nodig heeft: tussen 1985 en nu is niet *alles* veranderd. Voor repeterend geluk zorgen de stad zelf, Theater Artemis, Sven Ratzke, busgids Frits, het gulle publiek en de onmisbare vrijwilligers.

TROOST

Nog even bladeren in het programmaboek van 2014. Eén titel springt eruit: *Gebroken Dromen* van KOPERGIETERY en Mambocito Mio uit Gent. Hinten ze op *Boulevard of Broken Dreams*, zoals het festival van 1985 tot en met 1987 heette? Nee, in deze muziektheaterproductie worden de scherven van het leven aan elkaar gelijmd. Een recensent van de Theaterkrant zal later schrijven: “*Gebroken dromen* is een voorstelling die troost biedt en verlies leert te accepteren.” Laat die zin een bron van inspiratie zijn voor het smaldeel van Boulevardgangers dat hardnekkig blijft roepen dat vroeger alles beter was. Of zoals oud-festivaldirecteur Geert Overdam vier jaar geleden in een interview stelde: “Voor mij is Boulevard geen plek waar mensen samenkomen om te treuren over het verlies van gemeenschappelijkheid. Het is een plek waar ze vieren dat die er nog steeds is.” [EA] ●

² Het overzichtsboek *Theaterfestival Boulevard 1985-2020 [full colour, 250 pagina's foto's, verhalen en anekdotes]* is bij o.a. boekhandel Adr. Heinen in Den Bosch en tijdens het festival bij Tickets & Info verkrijgbaar. Eenmalige jubileumprijs, haast cadeau: €4,-

151 CENTIMETER

Meer uitdagingen: twee dagen vóór de opening van Boulevard 2015 ontvangt de gemeente een onderzoeksrapport van een extern bureau. Op de Tramkade, een grote festivallocatie, is een plukje dakmos met sporen van asbest gevonden. Veger, blik, vuilniszak? Ho, dit is Nederland. Na spoedberaad op het stadhuis valt het doek voor de Tramkade. Gelukkig bewijst de stad haar veerkracht: gemeente, ondernemers, culturele podia en sponsors springen bij. Eind goed al goed? Tijdelijk. Kort voor Boulevard 2016 moet Theater aan de Parade – eveneens een belangrijke festivallocatie – halsoverkop dicht. Oorzaak: yes, asbest. Ook bacteriën en virussen kunnen jennen. In 2018 moet Boulevard vanwege blauwalg in de Zuid-Willemsvaart vijf performances van Wild Vlees schrappen. Krap twee jaar later klopt corona op de deur. Nagenoeg alle Nederlandse festivals zetten een zwart kruis door de kalender van 2020, maar Boulevard onderzoekt wat de strikte regelgeving nog wel toestaat. Zo ontstaat alsnog een corona-bestendige editie. Zonder tenten of horeca, maar met veel kleinschalige voorstellingen in de wijken. Ook Boulevard 2021 in het Zuiderpark zal nog duimstok – “hoho, da's 151 centimeter” – en desinfectans verlangen. Conclusie na veertig jaar: het festival overleeft altijd, dankzij weerbaarheid en wendbaarheid.

STEEDS RIJPER IN GROEN ZIJN

Almelo en Haaren. Die hebben een Groenplein. Maar Den Bosch ook. Nou ja, in geval van 1 tot en met 11 augustus. Welkom op de duurzame Parade.

Slimme zet van Boulevard. Het festival is in zee gegaan met Green Key, een duurzaamheidskeurmerk waar zo'n 750 organisaties in Nederland bij aangesloten zijn. Pepijn Muller, hoofd Horeca en Duurzaamheid bij Boulevard: "We zijn in goed cultureel gezelschap. Ook Into The Great Wide Open op Vlieland, Noorderzon Festival in Groningen en Het Patronaat in Haarlem zitten bij Green Key." Tijdens Boulevard 2023 nam keurmeester Frans Verouden een kijk – het woord *kijkje* doet geen recht aan zijn urenlange inspectie – op het festival. Na 'Den Bosch' reisde hij voor zijn werk meteen door naar Sziget [400.000 bezoekers] in Boedapest. Al eerder had de keurmeester het duurzaamheidsbeleid van Boulevard langdurig tegen het ledlicht gehouden: van afvalverwerking, energie- en watervoorziening en mobiliteit tot toegankelijkheid en sociale veiligheid. Zijn eindoordeel begin 2024 [tromgeroffel, violen]: Boulevard heeft recht op certificaat-Goud van Green Key, waarmee het in één klap Brons en Zilver overslaat. Zeker, daar is een fles op ontkurkt. "Maar achteroverleunen is er niet bij", stelt Pepijn nuchter. "Zit ook niet in onze aard. We blijven fors inzetten op verduurzamen. Sowieso voert Green Key elk jaar een nieuwe keuring uit."

GLAZEN MET HEIMWEE

De grootste CO2-reductie is te danken aan de statiegeldglazen. Al in 2013 nam Boulevard afscheid van plastic wegwerpbekers. "Elk jaar gingen er zo'n 110.000 doorheen. Een gigantische berg afval. Nu rouleren 9.000 hardplastic statiegeldglazen. Daarvan verdwijnen er elk jaar maar zo'n vijfhonderd." Souvenirs? Onbekend. Wel zijn er bezoekers die een jaar later met *schone* glazen komen aanzetten – want niet alleen de eigenaar maar ook het glas kan heimwee hebben. Terugdringing van de vervoersbewegingen verkleint eveneens de CO2-uitstoot van Boulevard. "Materialen en voorraden voeren we zo veel mogelijk gebundeld aan. Verder zetten we pendelbussen in. Van Europese gezelschappen verwachten we dat ze zo veel mogelijk met de trein komen." Enkele andere groene

maatregelen: alle drukwerk op FSC-papier bij lokale drukker met Cradle-to-cradle-keurmerk, scherpere oplages, inzet elektrisch materieel, terugdringing voedseloverschotten en selectie van leveranciers mede op duurzaamheid.

STADHUIS

Op uitnodiging van de gemeente spraken zo'n twintig Bossche organisaties elkaar in maart jl. op het stadhuis over verduurzamen. Aan tafel: onder meer de festivals Paradijs van het Zuiden, Smèrrig, het Bevrijdingsfestival en Boulevard, maar ook de Vestingloop, Triathlon Rosmalen en het NK Autocross [sic]. "Zinvol, want je deelt kennis en contacten", vertelt Pepijn die aanwezig was. "Sowieso geeft het je beter inzicht in vergunningentrajecten. Want niet alleen wij leggen de lat hoger, ook overheden." Duurzame relaties buiten de stadswallen? Pepijn heeft regelmatig contact met Noorderzon, dat verwant is aan Boulevard. "Verder wil ik weer met Oerol afspreken. Zij zetten ook stevig in op duurzaamheid." Na drie jaar keert Boulevard terug naar de binnenstad. Pepijn schat in dat de Parade per saldo duurzamer is dan de edities in het Zuiderpark. "Mooie groene locatie, maar je had er geen infrastructuur. Alles moest aangevoerd en aangelegd worden: water, rijplaten, The Green Batteries."

AVANS

In samenspel met Boulevardmedewerkers Willem de Leeuw [hoofd Productie en Techniek] en Stijn van Kessel [festivalvormgever] ontwikkelen zestien derdejaarsstudenten bouwkunde van Avans Hogeschool een uitdagend multidisciplinair project. Brandende vraag: hoe kan Boulevard zich in vorm en logistiek verhouden tot de stedelijke omgeving van de stad? Maar ook: hoe kunnen duurzame ontwikkelingen in de bouwsector – biobased materialen, elektrisch transport en materieel, logistieke hubs – het festival nog duurzamer maken? Vanaf 2025 wil Boulevard [delen van] de plannen uitvoeren. Met dank aan Avans! [EA]



Zagen, rolmaten, duimstok en hamer? Check! Want op de Parade kunnen kinderen elf dagen lang houtworkshops volgen in een hofje van huisjes. "We hebben zes kuub hout voor hergebruik beschikbaar", zegt Jan Louvenberg van Stichting Stadshout. "Van populieren uit Den Bosch, dit keer van de Ertveldplas." Elke vijf kwartier treden nieuwe ploegjes aan: timmerlui, meubelmakers of kinderen die hout willen beschilderen. [EA]

STICHTING STADSHOUT DEN BOSCH | Workshop Stadshofje | do 1 t/m zo 11 aug | inschrijven ter plekke op de dag zelf vanaf 13.00u

Workshops Stadshout

Deze Boomkronen
Sierden de Parade

Verban je kind niet naar Siberië!

Of hij dagelijks *Forever Young* van Alphaville onder de douche zingt, is niet bekend. Maar zijn geest heeft een springerige lenigheid die hem uitstekend van pas komt. Ontmoeting met Gido Broers [31], programmeur van jeugdtheater bij Boulevard.



foto Marlon Visser Vanaf2 Producties

Hij groeide op in Oisterwijk. Zonder theaterbezoek. Maar dat heeft hij ruimschoots gecompenseerd.

Gido werkt bij Theaterfestival Boulevard, maar ook in het Bijlmer Parktheater. In Amsterdam ziet hij soms jeugdvoorstellingen die hij geknipt voor de Boulevard vindt. "Een ervan is **Anansi, de spin – sterker dan olifant** [4+], muzikaal poppentheater van Vanaf2 Producties. Vorig jaar sneuvelde die voorstelling bij ons wegens ziekte van een speler, nu is de herkansing." Zo'n dertig jeugdtheaterproducties per jaar ziet hij, overal waar wangen in zalen gloeien: van De Krakeling in Amsterdam tot De Maan in Mechelen of het Krokus Festival in Hasselt. "Ja, we kijken graag over de grens. Hun werk is vaak erg

associatief. Ze bieden minder snel 'verhalen van a tot z' en leggen niet alles uit. Je hebt nog iets te raden." Goede zaak, vindt Gido. Theater dat alle gefiguurzaagde puzzelstukken keurig aan elkaar legt, activeert kinderen minder – het zijn net volwassenen. Met overtuiging: "Laat ze zelf het werk doen! Daar gaan kinderen van 'aan', vooral als het wat raadselachtig is. Onderschat ze ook niet te snel. Het heeft me al vaak verbaasd hoe kinderen superslimme verbanden kunnen leggen."

HÛH?

Zijn hart ligt vooral bij jeugdtheater met een licht filosofische inslag – zonder dat Plato, Spinoza of

Schopenhauer uit het *grid* komt afdalen. "Het zijn voorstellingen die je bevragen en aan zekerheden morrelen. Da's fijn, want kinderen hebben nog zin om alles te onderzoeken. Ze steken elkaar daarin ook aan. Als een kind hardop roept: 'Hüh? Hoe kan dat?' is dat vaak de *cue* voor anderen om een bijdrage te leveren." Boter bij de vis: welke makers mag de liefhebber van fijnzinnige ontregeling volgens Gido niet mislopen? Lichte wanhoop in zijn ogen. Want het *zijn* er nogal wat. Vooruit, drie! "Als eerste **Bambiraptor** [8+] van KOPERGIETERY uit Gent, waarin volop met taal wordt gespeeld. Het motto: 'Een gieter giet, maar een nieter niet.'



foto Phile Deprez

Kopergietery



foto Bart Grietens

Het Filiaal en coupdeboule

De gieter blijkt een mens te zijn, met een tuit als neus. Da's wennen. Altijd dacht-ie een normale neus te hebben. Verdrietig? Op een lopende band komen zes gieters voorbij, met allemaal een *andere* tuitneus. Van zulke vondsten word ik blij, want ik en velen in de zaal hebben het zelf niet kunnen bedenken. Zij wel." Nog eentje: **Brokkejok** [4+] van Het Filiaal en coupdeboule [NL], een beeldende theatervoorstelling over liegen en leugentjes om bestwil. Alles draait om een publiekbegeleider die naar controle, overzicht en duidelijkheid snakt. Dat moet wel faliekant mislopen. "Een voorstelling waarvan je op het einde niet weet of-ie nou is afgelopen of net begonnen. Droogkomisch en licht absurd. De regie is van Elias De Bruyne, ook maker en speler bij Theater Artemis."

LEVENDE DOZEN

Al vanaf de eerste editie in 1985 zijn jeugdtheatermakers kind aan huis bij Boulevard. Ook toen schuwden ze stevige thema's niet: van pesten en oorlog tot seks en de dood. Veelzeggende titels uit de jaren negentig: *De jeugd van Hitler*, *Oidipous Royal Baby* en *Mirad, een jongen uit Bosnië*. Tijdloze thema's zijn onder meer vriendschap, ouders, angst, helden, eenzaamheid, liefde en 'anders' zijn. Een derde voorstelling die Gido graag in het licht zet: "**Het Donker** [5+] van Plankton [NL]. In 2022 stond Sonja van Ojen op Boulevard met het ontroerende *Om de hoek woont een struik*. Nu onderzoekt ze [met Romy Ooms – red.] het donker, waarin dozen tot leven komen.

Spannend, maar vooral grappig." Komt daar nou nog een vierde voorstelling aanlopen? Ja, op twee handen. In *The Amazing Katleen* [X+] wekt circusacrobate Katleen Ravoet [BE] niet alleen verbazing, maar ook mededogen: haar handstandshow mislukt om de haverklap.

WARMTE

Nog even neuzen in het Depot voor Culturele Misverstanden. Wat er al jaren ligt te verstoffen, is het idee dat volwassenen 'te oud' zijn voor jeugdtheater. Een bijzonder vreemde gedachte, stelt Gido. Wie het nieuwsgierige kind in zichzelf niet naar Siberië heeft verbannen, kan mateloos veel warmte en geluk aan jeugdvoorstellingen beleven. "Je gaat iemands hoofd in, waar van alles gebeurt. Da's toch feest?" [EA] ●



foto Bart Grietens

Plankton

Op festivalboulevard.nl en in Boulevard Magazine 1 vind je nog vier jeugdtheater- en familievoorstellingen: de zeldzame expeditie **Voor ze verdwijnen** [11+] van Het Houten Huis [NL] en Theater Stap [BE]; loopgraven- en veldkeukentoneel in **Tortot** [10+] van Laika en FroeFroe [BE]; de daverende familiemusical **Een leuk avondje uit** [8+] van Theater Artemis [NL] en de kluskomedie **Grote mensen** [4+] van Compagnie Barbarie [BE].

Anansi de Spin - sterker dan Olifant [4+] | VANAF2 PRODUCTIES | do 1 en di 6 aug | Theater aan de Parade, Pleinzaal | 40 min. | €12,50 | kind €7,50

Bambiraptor [8+] | KOPERGIETERY | wo 7 aug | Theater aan de Parade, Pleinzaal | 60 min. | €12,50 | kind €7,50

BROKKEJOK [4+] | COUPDEBOULE ISM HET FILIAAL THEATERMAKERS | vr 9 en za 10 aug | Theater aan de Parade, Pleinzaal | 40 min. | €12,50 | kind €7,50

Het Donker [5+] | PLANKTON/SONJA VAN OJEN | vr 2 en za 3 aug | Theater aan de Parade, Pleinzaal | 60 min. | €12,50 | kind €7,50

GEEF KLEUR!

Kleur de tekening, maak er een foto van en stuur die vóór 15 juli naar pr@festivalboulevard.nl. Vermeld je naam, leeftijd, mailadres en tel. nummer. Programmeur Gido en marketeer Maartje vormen de jury. De prijzen: 2 x 2 vrijkaartjes voor een jeugdvoorstelling. Winnaars krijgen uiterlijk maandag 22 juli bericht. Deelname voor kinderen t/m 10 jaar.



THEATERFESTIVAL 'S-HERTOGENBOSCH
BOULEVARD

RAMMELEN AAN DE RATIO

Om dromend antwoord op levensvragen te krijgen, gingen de Oude Grieken naar droomtempels. Die slaaprituelen inspireren theatermaker Alexandra Broeder. In *Memoria* neemt ze je anderhalf jaar mee op pelgrimage naar een eigen variant van de droomtempel.

Een voorstelling die anderhalf jaar duurt?

"Ja, dat klopt. Het zal echt anderhalf jaar duren, maar het is opgedeeld in verschillende fases. Sommige fases spelen zich bij je thuis af. Andere fases doorloop je gezamenlijk op specifieke momenten. Nadat je een kaartje hebt gekocht ontvang je een geheime code voor een online portaal. Hier begint *Memoria*. Op Theaterfestival Boulevard komt het publiek voor de eerste keer samen, tijdens een inwijdingsceremonie. Een ritueel dat de grenzen tussen theater en realiteit laat vervagen."

Kun je het dan nog wel een voorstelling noemen?

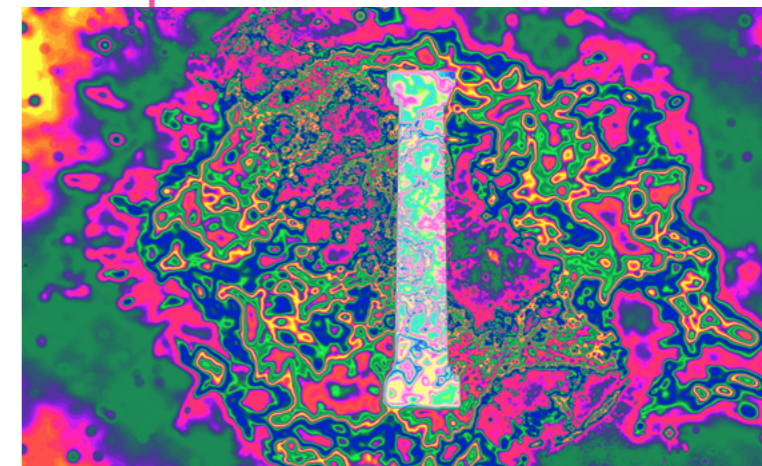
"Het is een vorm van ervaringstheater. Maar het is ook een installatie. En een performanceritueel. Eigenlijk is het alles tegelijk en past het niet in een hokje."

Hoe kwam je op dit idee?

"Ik ben altijd gefascineerd geweest door de droomtempels van de Oude Grieken. Het zijn plekken waar mensen naartoe gingen met psychische problemen. Ze kwamen er voor heling via dromen. Afgelopen jaar hebben we een reis langs deze tempels in Griekenland gemaakt, waaruit *Memoria* is ontstaan." We? Ja, ik maak de voorstelling niet alleen. Componist Roald van Oosten ontwikkelt de muziek en Sasha Zwierts doet de scenografie. Met hen vorm ik samen Tijd van de Wolf. Zij tillen mijn werk naar een hoger niveau.

Hebben jullie in Griekenland ook zelf zo'n droomritueel gedaan?

"Uiteraard. Een van de slaaprituelen hebben we in onze hotelkamers gedaan. Dat was een intense ervaring. We hadden allemaal magische dromen en visioenen. Daarnaast ben ik naar een opgraving gegaan, waar ik na vasten en meditaties in een ondergrondse slaapruijme mocht slapen. Ik voelde mij verbonden met iets eeuwenouds."



Hoe verhoudt *Memoria* zich tot je eerdere voorstellingen?

"In mijn werk probeer ik de grenzen van het theater te overstijgen, onder andere door de tijdsduur. Zo maakte ik eerder *Sweet Dreams* [2011], een nachtelijks voorstelling in het bos die tot de ochtend duurde, en *De Zone* [2014], een ervaringsvoorstelling verspreid over meerdere dagen. *Memoria* gaat hierin nog een stap verder. Thematisch gezien werk ik altijd op het snijvlak van kunst, psychiatrie en spiritualiteit. Ik rammel aan de ratio. Ook in *Memoria*."

Kun je iets vertellen over het maakproces?

"In deze voorstelling speelt het publiek de hoofdrol. Ik probeer continu het verhaal voor mij te zien en dat uit te schrijven. Als een film. Maar echt repeteren kan niet."

Wat hoop je bij je publiek te bereiken?

"Ik hoop dat het publiek verbonden blijft en de volledige reis van anderhalf jaar meemaakt. Het zou mooi zijn als de ervaring een persoonlijke verandering teweegbrengt en iets unieks oplevert." [SdH]

Memoria | TIJD VAN DE WOLF | do 1 t/m ma 5 aug | Verzamelpunt Verkadefabriek P1 | 120 min. | €19,50 | vriend €18

MOEDER ALLER PLEINEN

ONDER DE PARADE
LIGT EEN KLONT.
VEERTIGDUIZEND KILO
ZOUT. DIE TRANEN VAN
ONTROERING, VERDRIET
OF LACH MOETEN TOCH
ERGENS BLIJVEN.

JE KUNT VERLIEFD ZIJN
OP DE PARADE ZONDER
OP DE PARADE VERLIEFD
TE ZIJN. MAAR HET IS
FIJNER VAN WEL.

ARCHITECT JAN VAN
DER EERDEN [1926-
2019], DIE DE BOSSCHE
BINNENSTAD VOOR SLOOP
BEHOEDDE, SCHREEF EEN
DIK, SPIRITUEEL BOEK
OVER DRIE ENERGETISCHE
LEYLIJNEN. SINDS 1985
WETEN WE WAAR EEN
ERVAN LOOPT.

IK DRUKTE M'N OOR TEGEN
DE KASSEIEN. URENLANG.
EEN BEZORGDE
VOORBIJGANGSTER ZEI:
"VALT ER SOMS IETS TE
HOREN?" "NEE", ZEI IK.
"DE HELE TIJD."

PARADE IS EEN FRANS
WOORD, WETEN
BOSSCHENAREN:
'PLEIN D'AMOUR'
BETEKEN'T 'VOL LIEFDE.'



VOLGENS MIJ WAS HET
OP DEZE VIERKANTE
METER. MAAR ZEKER
WEET IK HET NIET.
OVERGAVE KENT
GEEN GEHEUGEN.

IN 1932 OMKRANSTEN
130 LINDEBOMEN
HET PLEIN. IN 1961
VERSCHEEN DE ZAAG.
IN 1966 KWAMEN ER 139
PAARDENKASTANJES.
IN 2021 KREEG DE ZAAG
HEIMWEE. NU ZINGEN
VOGELS IN 91 JONGE
IEPEN EN LINDES.
LEVE DE MEREL
DIE UIT HET EI VAN
ONWETENDHEID KRIIPT.

NOOIT IS
KLAPSTOELTJE EEN
PLEONASME – ZOALS
RONDE CIRKEL OF WITTE
SNEEUW – BEHALVE OP
DIT PLEIN VAN APPLAUS.

IN AUGUSTUS 1993
ZETTE IK M'N VOLLE GLAS
EVEN NAAST JE NEER.
KAN HET NIET MEER
VINDEN. JOU EVENMIN.
ALLES VERDWIJNT.

HÉ, EEN
NIEUW GLAS!
[EA]



foto Rafal Nowicki

Maia Steinberg

Future Feels blaast vonken aan

**Ze bestaan. Jonge volwassenen die geen influencer, fiscalist of
algoritmeknutselaar willen worden, maar maker van podiumkunsten.
Elf dagen krijgen ze vrij spel in Pand 18 aan de Sint Josephstraat. Kom kijken!**

Een sleutelbos. Uitleg waar je eten en drank kunt vinden. Plus vertrouwen, zonder houdbaarheidsdatum. Dat schenkt Boulevard aan studenten van Fontys Academy of the Arts [FAA, Tilburg], de Koningstheaterakademie en St. Joost School of Art & Design [Avans, Den Bosch]. Ook gaan studenten *unplugged* muzikale support bieden. Gedurende elf dagen *Future Feels* tonen ze eindvoorstellingen en installaties van vierdejaars studenten en zijn er Open Mic-avonden, cabaretperformances, werksessies, co-creaties en kruisbestuivingen die zelfs Darwin niet kon voorzien.

OPSTAP

Festivalmedewerker Babette Kalker, die *Future Feels* in de grondverf zet: "Voor makers is het onmisbaar om medemakers te ontmoeten. Om de vonk aan te

blazen, hebben we een uitgebreid uitwisselingsprogramma opgezet. Een drieluik van activiteiten: artistiek [voorstellingsbezoeken met nagesprek], persoonlijk [verdiepende lunchgesprekken met makers] en zakelijk [werksessies over 'aan de bak komen', fondsen etc.]. Al jaren zet Theaterfestival Boulevard zich in voor talentontwikkeling en fungeert het als opstap. Vanaf 2008 kon het publiek het Fontys Theater bezoeken: werk van afstudeerders. Vorig jaar openden Avans-studenten Club Felix op de Parade. De twee initiatieven vloeien nu samen in *Future Feels*.

SPRINGTIJD

Aan het nut ervan twijfelt Babette nog geen milliseconde. Als dramaturge, docent en vierdejaarsbegeleider aan ArtEZ – kunstopleiding

Oost-Nederland– spreekt ze veel studenten. "Ze hebben makersvuur en willen zich zielsgraag artistiek verstevigen. In projecten zoals deze kunnen nieuwkomers in het werkveld dat verder onderzoeken. Zo ontdek je waar je niet in thuishoort of juist thuishoort." Babette ziet regelmatig angst bij jonge makers: "Gaaf me dit lukken? Maar vooral: hoe ga ik mezelf onderscheiden? Ik sprak een vierdejaarsstudent die over zijn afstudeervoorstelling zei: 'Dit wordt m'n visitekaartje. Het is erop of eronder. Anders kom ik nooit meer aan de bak.' Die uitspraak is veelzeggend. Nogal wat studenten leggen de lat hoog, maar gunnen zichzelf amper springtijd. Ik zeg vaak dat je enkel groeit door veel te maken en nieuwsgierig te durven falen. Zo kom je verder." [EA]

Kijk op festivalboulevard.nl voor het volledige programma in Pand 18.

DE MAN DIE NOOIT VERZAAKTE

Aan zijn haast maniakale reislust – hij bezocht zo'n honderdvijfenveertig landen – wijdde NRC in 2021 een groot verhaal. Maar voor Theaterfestival Boulevard blijft hij consequent thuis. Sinds 1985 bezoekt Jean Philipse [75] alle vierhonderdneentien festivaldagen. Gesprek met een volharder: “Het is een roeping.”



foto Karin Jonkers

Zo overleefde hij elke Elftententocht, ongeacht wolkbreuk, snikhitte of kater. “Goed eten helpt ook. Backstage of ergens op het festival. Nooit erbuiten.” De culturele wereld van Brabant is zijn biotoop. Naast Bosse Nova, juridisch de 'moeder' van Boulevard, zat hij bij November Music, de Verkadefabriek en Circolo in het bestuur. Nog altijd vormt hij een mecenaat met Volkskrant-journalist Jan Tromp en oud-VF-directeur Jan van der Putten,

Mei 1968. In Parijs breken studenten de straten open en schilderen de leus 'Sous les pavés, le plage' oftewel 'Onder het plaveisel het strand'. Dat jaar ontberen ook New York, Berlijn, Londen en andere brandhaarden de gezelligheid van een ansichtkaart. Motto van de opstandelingen: de oude macht moet opzouten, leve de jeugd! Zelfs *Uje* – voor de niet-zandgronders: Uden – ontsnapt niet aan revolutie. In mei 1968 opent poppodium De Pul zijn deuren, in dezelfde maand als Paradiso. Bij de negentienjarige Jean vlamt de liefde voor podiumkunsten op. Zijn ouderlijk nest? Dat ruikt lang naar ontsmettingsmiddel. Vanwege tbc belandt het gezin-Philipse in 1955 anderhalf jaar in een sanatorium. Eenzame tijd, zegt Jean. Vader moet zijn expeditiebedrijf opdoeken en

eindigt als vrachtwagenchauffeur. Zijn moeder is moeder – nog geen betwist beroep bij een spelletje Pim-Pam-Pet in die tijd. Oude herinnering: gezinsbezoek aan musea. Kunst kan de mens verheffen, zagen zijn socialistische ouders.

SCHOREM

Na de Kunstacademie zet hij – eveneens in Den Bosch – Studio Jean Philipse op. Het is 1974. Tot de klanten behoren de VPRO en later Oilily, waar hij lang art director zal zijn. Hoe hij bij Boulevard terecht komt, is een lang verhaal¹, maar de drie-seconden-versie: in 1985 is hij samen met Wim Claessen een van de grondleggers. Ook is hij twaalf jaar bestuurslid en samen met Karin Jonkers al vanaf het begin grafisch vormgever en – sinds 2011 – huisfotograaf. Veertig jaar geleden heeft de Boulevard de stad wakker gekust, zegt hij: “Het wereldje van kunstenaars en andere dwarsdenkers in Den Bosch

was nogal gefragmenteerd. Maar opeens was er een ontmoetingsplek, met een geweldige sfeer. Tangolessen in het Danspaleis; Loes Luca en Pieter Kramer die bij ons logeerden.” Maar niet elke Bosschenaar hunkerde naar vrijgevochten theaterzielen. “Bij een diner zat ik naast de vrouw van de toenmalige burgemeester. Zegt ze: ‘Dat zo'n keurige jongen als jij met dat schorem omgaat!’ Voor een conservatief lid van het festivalbestuur waren blote borsten en schuttingtaal in voorstellingen zelfs reden om op te stappen.”

Jean zag de wereld veranderen – dus ook Boulevard. “Tot begin deze eeuw lag het accent sterker op lichtvoetigheid, naast enkele zwaardere voorstellingen. Het waren de jaren van Theatergroep Vis à Vis, Cirque Plume, Sèmola. Uitbundig, met nadruk op beeldtaal. De programmering van nu is vaak een tandje hoger. Wel vind ik dat de Boulevard moet oppassen dat het niet te serieus wordt. Voor de

helderheid: bijna alles is kwalitatief goed. Het komt maar zelden voor dat ik een voorstelling slecht vind. Maar soms mis ik de lichtheid.”

TE WREED

Tegelijkertijd is hij de beschimmelde opmerking dat 'vroeger alles beter' was, tamelijk zat. “Klagen over vroeger is zo uitgesproken Bosch. Al jaren hoor ik het gezeur dat er vroeger heel veel tentjes waren – en nu niet. Aantoonbare onzin. Sla er het boek over de Boulevard maar op na.” Verder is hij blij dat Vlaamse makers nooit ontbreken. “Een actrice als Marijke Pinoy [Compagnie Cecilia, FC Bergman, NT Gent – red.] of de ploeg van Studio ORKA vind ik meesterlijk. Het is rauwer, purder.” Sinds 1985 zag hij zo'n achthonderd voorstellingen en concerten. Een vraag die Amnesty vermoedelijk zou afkeuren – te wreed: wat was de allermooiste? Hij hapt naar lucht. Dan: “*Allemaal Indiaan* van Victoria en Les Ballets C de la B, een voorstelling [2001 – red.] in de oude

Skatehal.” Hup Gent! Nog een waarneming van de stamoudste: het publiek veranderde. “Aanvankelijk kwam enkel alternatief publiek, dat je nu voor een deel in de Verkadefabriek terugziet – maar ouder. Later zag je Jan en alleman, soms enkel voor een biertje. Nu veel kinderen met aangeschoten ouders, meer LHBTIQ+ers, jonge ouderen en oude jongeren en de laatste jaren gelukkig alle kleuren.” Wat niet veranderde, was de gemoedelijke sfeer. “Dat merk je al bij het foto's maken. Er wordt vrijwel nooit 'nee' gezegd, ook niet als er kinderen op komen te staan. Dat gemak is veelzeggend.”

STIP

Wat hield hem vierhonderdneentien [sic] festivaldagen op de been? Geen kruidenthee. Ooit was de Bogentent zijn favoriete ontmoetingsplek, nu de Wijnbar. Toch verzaakte Jean nooit een dag. Zijn troeven: sterk lijf, ijzeren wil.

twee van de vele sociale contacten die de podiumkunsten hem brachten. Busgids Frits-van-de-Boulevard werd zelfs een goede vriend van hem. Af en toe gaat Jean er logeren. “Hij woont in Terborg, in de Achterhoek. We kletsen, bezoeken De Graafschap-PSV of maken wandelingen. Wat ons bindt? Warmte.” De toekomst van Boulevard ziet hij zonnig in. Wel onder een dubbele conditie: “Blijf voeling met de stad houden en zoek naar ongewone locaties.” Verder zal hij elke festivaldag present zijn. Maar bij zijn gouden jubileum in 2034 staat hij nog geen nanoseconde stil. “Man, dan ben ik 85! Dan ben ik dōōdōd. Alhoewel: waarschijnlijk haal ik het, omdat ik een terugkerende stip op de horizon heb. De Boulevard.” [EA] ●

¹ Na te lezen in 'Theaterfestival Boulevard 1985-2020', een boek met 250 pagina's verhalen en foto's. Verkrijgbaar bij o.a. boekhandel Adr. Heinen in Den Bosch en tijdens het festival bij Tickets & Info.

VEERTIG JAAR NETVLIESVREUGDE

foto's 1985, 1987 t/m 1998, 1991 t/m 1994, 1996 t/m 1998, 2000 t/m 2008, 2010 **Joep Lennarts** | 1986 onbekend |
1990 Ruud van Genugten | 1995, 1999 **Peer Reede** | 2009, 2011 t/m 2013, 2015 t/m 2018, 2020 t/m 2023 **Karin Jonkers** |
2014, 2019 **Jean Philipse** | 2024 **Fabio Sau**



EEN UITNODIGING

Ieder jaar wordt er heel wat gevierd in Den Bosch. Carnaval, Jazz in Duketown, Yom Kippur. En ook de Bossche kermis, Keti Koti, Boulevard, Eid-el-Fitr.

Voor welke van deze vieringen voel jij je eigenlijk uitgenodigd? Je kent niet van elk feest alle gebruiken. Je voelt je soms ongemakkelijk, of misplaatst. Je slaat wel eens een uitnodiging af. En het jaar dat we achter de rug hebben – waarin de Gaza-oorlog verdeeldheid tussen bevolkingsgroepen en generaties heeft gezaaid – werpt de vraag op hoe we ooit dachten samen één feest te kunnen vieren.

Als ik door dit magazine blader, voelt het alsof ik me door zo'n verzameling feestdagen beweeg. Bier drinken bij een bandje. In Theater aan de Parade een theatrale installatie over de geschiedenis van voormalig Nederlands-Indië bezoeken. Op een houten bankje in de tuin van de Sint-Jan naar bewegingskunst kijken. Of op de drempel van mijn huis met een kunstenaar van gedachten wisselen over het zorgen voor ouders.

Wat is het festival in deze tijd? Is het één feest of zijn het eigenlijk meerdere feesten? En is dat laatste erg? In een veelvormig festival als Boulevard was dat altijd al aan de hand, maar meer dan ooit is het duidelijk. Voor de veertigste keer laten we ons in en aan de stad zien, waar al vele gebruiken en tradities in ere worden gehouden – en op andere weer wordt gevloekt.

Opnieuw brengt Boulevard een generatie scherpe en vindingrijke makers samen. Met ons trouwe en nieuwe publiek, en de vele vrijwilligers die ons festival gezamenlijk dragen. Omdat we vinden dat een ontmoeting met kunst ieders horizon verlegt. Dat is geen sinecure. Met een marimba in een Brede Bossche School of in een workshop over prikkelverwerking. Of bij betoverend circustheater in de Verkadefabriek. Wat wij vieren staat in dit programma fier naast en niet tegenover elkaar.

Juist die verscheidenheid maakt het organiseren van een festival als Boulevard ook zo avontuurlijk. Als programmeurs van de heerlijkste elf dagen van het jaar [volgens ons dan hè], is dit de kern van ons werk: we bieden perspectieven een podium en laten andere achterwege. We organiseren ontmoetingen, waarin sommigen herkenning vinden en iemand anders zich vervreemd zal voelen. Er worden tanden geknarst, wenkbrauwen gefronst, heupen gewiegd. Er wordt gelachen en verwonderd. Zoals dat hoort in een stad, waar iedereen welkom is als we een feest te vieren hebben. ●

Nina Aalders,
artistiek coördinator Theaterfestival Boulevard

KLAMME HANDEN, OPEN MÓNDEN

Elf bij tien meter. Zo groot kan Een Andere Wereld zijn. Eentje die opengevallen monden veroorzaakt. Of kippenvel. Programmeur Stephan Bikker blikt vooruit op het gratis Torenpodiumaanbod. “Van straattheater tot circus en dans.”

Elf ijzersterke voorstellingen heeft hij gevonden, met scherp oog voor kwaliteit – niet de zalm telt, maar het neusje. Over zijn jaarlijkse speurtocht: “Ik bezoek veel festivals. SPRING Utrecht, Fira Trapezi in Reus [Spanje], Moving Futures [reizend dansfestival in Nederland – red.] of De Gevleugelde Stad in Ieper, België. Zo blijf ik op de hoogte. Ook het rechtstreekse contact met makers vind ik essentieel. Ik wil weten wie ze zijn, wat hen drijft.” Bij de makers van 2024 ziet hij een neiging naar luchtigheid. “Waarschijnlijk is het een reactie op de stapelende wereldproblemen. Wel is ‘verbinding’ een geliefd thema.” Publieksopener [do 1 aug] is *Ripple* van **TeaTime Company** [BE]. “Een drietal dat capriolen uithaalt met een gigantische metalen spiraal. Een prachtige mix van circus, dans en architectuur.” Hoge verwachtingen heeft hij ook van **Grupo Impacto de Dança** uit Brazilië. De hiphopgroep is eind vorige eeuw als sociaal kunstproject in de *favelas* [dichtbevolkte stadswijken – red.] van Viçosa opgericht. “In 2018 maakten ze grote indruk op Boulevard met *Três Gritos*, nu komen ze met *Baobás*.” Niet minder uitdagend is *Fitness* van **House of Circus** [NL/FR]. “Ze mengen circus met *drag* en publieksparticipatie. De boodschap: lichamen mogen er in alle soorten, maten en vormen zijn.”

Threading Theatre [NL] speelt *Brothers*: “De dansers beoefenen *threading*, een techniek uit de hiphop, waarbij armen en benen met elkaar ‘verknoot’ raken.” Over ledematen gesproken: **Niels Weijer** [NL] brengt in het dansante *Arm Dances* een gipsen arm van vier à vijf meter lang tot leven. Het Zwitserse gezelschap **Joshua Monten Dance Company** bindt in *Linearity* de strijd aan met rechtlijnigheid. Wat begint als een spel met ‘straighte’ lijnen, eindigt in losheid en wildernis. Zoek je nog een uitje voor je team? **La Triochka** is een must. “Een Frans gezelschap van drie vrouwen in corporate kleding, die in *Top Down* mannelijk management op de korrel nemen. Ja, met knipoog naar *Toren C*. Maar ook geweldige acrobatiek.” **Liza van Brakel** uit Rotterdam hoopt vooral op westenwind. Dan is ze sneller in Den Bosch: ze *fietst* naar al haar optredens. “De fiets speelt ook een rol in haar voorstelling *Galop*.” Uit het oosten komt **Project JJ**: “Twee jonge Duitse circusartiesten die waanzinnig goed met diabolo overweg kunnen. In *too far out* zitten ze elkaar dwars, maar is er ook hulp over en weer.” Shara Maaskant en Ser Sebico [NL], verenigd in **X_YUSUF_BOSS**, verkennen in hun intieme dansduet *GURI* de overweldigende kracht van empathie. “Opzweepende hiphop, met invloeden van Afrikaanse dans.”

Collectief MAMM [NL] bestaat uit Maxime en Mees, twee dansers aan een bungeekoord. “In *No strings attached* onderzoeken ze weerstand, veerkracht, spanning en balans.” Een gedroomde pauze-act voor een bijeenkomst van de Verenigde Naties. [EA] ●

Zie festivalboulevard.nl voor speeldata en -tijden



La Triochka

HET DAK ERAF!

Op zondag 27 oktober 2024 viert Nederland de Dag van de Stilte. Mooi initiatief. Maar vooral fijn dat het niet tussen donderdag 1 en zondag 11 augustus is. Play, dance! Gratis!

Altijd fijn, de muziekpagina schrijven, want ook de redactie van Boulevard Magazine heeft een eclectische smaak. *Wè zeed-ie?* Dat we van alle genres houden – behalve van Russische drankliederen – en uit die hele waaiert het mooiste kiezen. Een brede smaak, dus. Net als Ivo Dierx, onze muziekprogrammeur. Kom zelf maar luisteren! Twee namen zet de redactie nu al in het licht.

Precious Bloom [do 1 aug 23.30u] is een duo uit Jakarta, Indonesië. Aradea Barandana maakt internationaal naam als danceproducer Dea. Hij heeft een zwak voor duistere Aziatische filmsoundtracks. Adinda Dwimadasar is een singer-songwriter die de Indonesische popmuziek uit haar jaren tachtig wil herscheppen. Opvallende kenmerken: Latin jazz-invloeden en repeterende, hypnotiserende beats van traditionele muziek. Waar je hun muziek kunt horen? Op de radio van een taxi die muurvast zit in een file in Jakarta – stad met 4,6 miljoen voertuigen. Op een dansvloer bij zonsondergang op Ibiza. Of dichterbij: op het Torenpodium van Boulevard.



foto Kate Hummel

Rens, Jair & Ome Uncle



40 foto Denis Arthur

Precious Bloom

Rens, Jair & Ome Uncle [do 8 aug 23.30] – in de volksmond RJO – zijn een feestelijk driemanschap uit Amsterdam. Succesvol? You bet. Aanstekelijke filmpjes op YouTube – check vooral 'Rens Jair & Ome Uncle - Into The Great Wide Open' – bewijzen dat ze harder gaan dan de 130 kilometer die [only Speedy Gonzalez knows why] het kabinet wil toestaan. Hun brandstof: rap, elektronische pop en funky tunes, met een jerrycan feel good vibes die bij pech onderweg van pas komt. RJO levert lieve liedjes en dansbare grooves, maar ook sloepkogels die gaten slaan in de allerdikste geluidsmuren. Of zoals ze vorig jaar in Het Parool stelden: "Het is de bedoeling dat het helemaal uit de klauwen loopt." Om erin te komen: op Spotify vind je hun hits, waaronder *Liefhebben*, *Disco* en *Aardbei en Vanille*.

MEER!

Biki Baya [NL], vr 2 aug 23.30u, feestelijke ode aan Zuid-Afrika, inclusief ritmische High Life en Desert Blues · **The Tumbles** [NL], zo 5 aug 23.20u, catchy rock&roll, support act op Europa Tour van Supergrass

· **Dirty Vistas** [NL], ma 5 aug 23.30, steamy, nasty muziek van sound designer Sjeng Muermans, Tim Ewalts en Jan van Oudheusden · **Kush Band** [SD/NL], di 6 aug 23.30u, musici uit Soedan met groovy ritmes en bedwelvende desert songs · **Luna Maki** [NL], wo 7 aug 23.30u, psychedelische Afro flow olv The Maki · **Tukan** [BE], vr 9 aug 23.30u, onstuimig Brusselse viertal mixt elektronische muziek, jazz, en postrock · **Komodo** [NL], za 10 aug 23.30, psychedelische rock-'n-roll met vleugjes woestijnblues, surfrock, 60's en hiphop. Komodo is very danceable – gaan met die varaan · **Los Kamer** [MX], zo 11 aug 22.00u, Mexicaans, explosief en zevenkoppig. Musica mixta: jazz, swing en balkan met Latin rhythms. Feestband by nature.

DJ'S

DJ Lazee Larry [disco, funk, groovy house] en **DJ Akula Samsam** [Afrikaans, funk, disco] draaien op respectievelijk za 3 en za 10 aug vanaf 22.30u op het dakterras van de Wijnbar. [EA] ●

Check voor actuele info en boekingen festivalboulevard.nl

TALKING 'BOU MY GENERATION

Zet vier medewerkers van Boulevard – een oudgediende en drie jonge teamleden – rond een tafel en ze knutselen een tijdmachine. “Ik zou 1985 weleens willen zien, maar heimwee naar die beginjaren? Nee.”

Spijtig dat Boulevard amper aan merchandise doet. Want van het festivalmotto uit 2018 had ik wel een dekbedovertrek willen hebben: *What you see is what you guess*. Als dagelijks geheugensteuntje, om niet in de val van de stille aannames te lopen. Zo ogen marketingmedewerkers Kitty Becht [27] en Maartje Bogaerts [33] als liefhebbers van ingetogen kampvuurliedjes. Maar hun muzikale smaak is rauwer dan schuurpapier korrel 40: “Op m’n twintigste ging ik naar Graspop in Dessel [BE]”, vertelt Kitty. “Een *metalfestival* met Iron Maiden, Slayer en Twisted Sister, plus drie dagen kamperen.” Maartje beleefde haar festivalinwijding op haar vijftiende. “Pinkpop, Paaspop. Een onvergetelijke herinnering: op de dag dat ik de Red Hot Chili Peppers zag, overleed m’n opa. Nu zoek ik liever de minder commerciële festivals, zoals Jera on Air in Ysselsteyn [L]: punk, hardcore en metalcore.” Programmaproducent Dylan Kroese [32] is evenmin van de gospels. “Mijn vuurdoop was Masters Of Hardcore, samen met andere gabbertjes uit Rosmalen. Op m’n vijftiende. Geweldig!

Later Dominator in Eersel, maar ook Sziget in Boedapest.” Festivalvormgever Stijn van Kessel [62], een kwart eeuw aan Boulevard verbonden, frons het voorhoofd. In zijn jeugd waren festivals niet aan de orde, zegt hij. “Bij ons in Geldrop had je een *jeugdthunk*. Dat was het wel. Als je meer wilde, moest je naar Eindhoven – Dynamo of De Effenaar.”

“Het publiek van nu verlangt festivals met een eigen smoel”

WOODSTOCK

Boulevard is een van de eerste podiumkunsthappen in Nederland. Hun opmars danken ze aan toegenomen welvaart, vrije tijd en zelfontplooiing. “Maar hun betekenis is veranderd”, ziet Dylan. “Vroeger keken mensen er wekenlang naar uit: eindelijk kans om aan de sleur te ontsnappen. Nu is het aanbod veel groter.” Bovendien, vindt hij, waren festivals vroeger idealistischer. Woodstock [1969] drukte vrijheid, verbondenheid en geloof in verandering uit. Dat is niet totaal verdwenen, ziet Maartje. “Maar het is ook: zien en gezien worden”, stelt ze nuchter vast. Kitty knikt:

“Zelfs Burning Man [radicaal vrijheidslievend festival in een woestijn in Nevada – red.] is van karakter aan het veranderen.” Toch is er hoop, stelt Stijn. “Velen zien idealisme als een vies woord. Maar er zullen altijd mensen zijn die grenzen willen verleggen. Soms uit rebellie, soms omdat ze de vercommercialisering van festivals zat zijn.” Hij wijst op Smèrrig, het dwarse muziekfestival uit Den Bosch, dat naam maakt met foute plaatjes, eigen rituelen en taalgebruik. Ze breken met oude waarden en normen, concludeert Stijn. Maartje: “Ik hoop dat ze vast kunnen houden aan hun identiteit en ideaal. Het is juist tijd voor meer specifieke festivals met een eigen smoel, daar verlangt publiek ook naar.”

WETHOUDER

Het is evenwichtskunst, concluderen ze. Enerzijds streven festivals naar hogere bezoekersaantallen. Anderzijds willen ze hun menselijke maat bewaken. Nog een begrippenpaar dat om balans roept: vernieuwing versus herkenbaarheid. Voor Dylan zijn een gemoedelijke sfeer, kleinschaligheid en verrassende programmering het belangrijkste. “In juli ga ik met skatehalmensen weer naar MadNes op Ameland. Da’s feest. Met zestig man tikkertje spelen, yoga op een surfplank, een dj met Kiss-schmink

die plaatjes draait.” Over Boulevard: “Een festival organiseren kan soms ambtelijk voelen. Dan mis ik de eenvoud en het rebelse van de begintijd. Toch vind ik het ook een uitdaging. Zo kun je de Flora- en Faunawet als obstakel zien bij het zoeken naar een locatie. Maar je kunt ook op je fiets stappen om op het stadhuis van – in dit geval – Sint-Michielsgestel een wethouder en een wijkmanager te overtuigen hoe het *wel* kan.” Oplossingen, uitwegen en geitenpaadjes zoeken – het hoort al veertig jaar bij Boulevard. Volgens Stijn is de noodzaak ervan ook steeds actueler. Met hartstocht: “De wereld loopt op alle vlakken tegen haar grenzen aan. Daar kun je voortdurend een issue van maken, maar draai de beperkingen liever om. Daar zit de vrijheid en ontstaat de tussenruimte die we hard nodig hebben.” Kitty en Maartje zien het aardser. Hun betoog in twee zinnen samengebond: je kleurt al snel buiten de lijntjes, want de *tekening* wordt kleiner. Kitty: “De politiek verandert. Kunst en cultuur worden steeds vaker als elitair beschouwd, zeker nu de woningnood, de klimaatcrisis en het vluchtelingendossier alle aandacht opslokken.” Dylan veert op: “Al die problemen maken Boulevard juist extra nodig! Kijk, de tijd van een collectief dat feestviert tussen trailers en campers en huifkarren is voorbij. Dat was toen. Maar we blijven een plek voor *gathering* en ontdekking. We zijn een stadsfeest.”

LANGE ADEM

Twee generaties, twee wereldbeelden. Stijn groeide op met Werkteater, The Clash en de Veulpoepers. Zijn protestgeneratie nam het op voor sociaaleconomische pechvogels, pacifisten, krakers en gastarbeiders. *En passant* braken ze de heilige huisjes van het werelds, militair en kerkelijk gezag af. Maartje, Dylan en Kitty vierden hun kindertijd in de zonnige jaren negentig, maar zagen na 9/11, Fortuyn en Van Gogh de stapelende wolken. Hun kunst en



foto Jean Phillipse

cultuur staat meer in het teken van zelfverwezenlijking en vloeibare grenzen tussen culturen, genders, zijn en schijn, fake en fact. Stijn beziet de verschuiving in thema's met aarzeling. “Ik vind dat je moet oppassen om moraalridderig over te komen. Je krijgt al snel de benauwdheid van de ivoren toren.” De noodzaak van inclusie betwijfelt geen van vieren. Wel verwachten ze dat inclusie een lange adem verlangt: als je ieders stem laat horen – met name ontkende of verzwegen verhalen – kan dat bij sommige bezoekers een tegenreactie oproepen. Niet iedereen heeft leven in gelijkwaardigheid op z'n *bucket list* staan.

BLOEDNEUZEN

Trigger warning: wie disharmonie verafschuwt, kan nu beter doorbladeren. Want na een uur laait een stevige discussie op over de opmars van de podiumkunsten. Ze attenderen bezoekers vooraf op bijvoorbeeld abortus, eetstoornissen, depressie, expliciet naakt, seksueel geweld of zelfdoding in een voorstelling. Groot voorstander is Kitty. “Ik heb het zelf meegemaakt, een paniekaanval omdat een scène me aan een traumatische situatie

herinnerde. Als je dat van tevoren weet, kun je voor de confrontatie kiezen. Of wegblijven.” Stijn luistert hoofdschuddend: “Ik heb zelf last van claustrofobie, maar ik wil absoluut geen waarschuwingen van een organisatie. Leven is vallen en opstaan, inclusief

bloedneuzen. Dat hoort erbij.” Maartje herkent zich in beide standpunten. Over haar zoon van tweeënhalve. “Als hij zich zes keer in een plas wil laten omvallen, tsja dan heeft ie een natte broek. Hij mag vies worden. Maar niet alle ouders zien dat zo. Ik wil ook rekening houden met kwetsbaarheden van anderen.” Met bijval van Dylan: “Ik herinner me een schoolvoorstelling in Noord-Holland. Islamitische kinderen in de zaal, naakt op het podium. Gedoe. Je kunt nooit met iedereen rekening houden. Maar wel je best ervoor doen. Uiteindelijk wil je een feestje waar iedereen zich thuisvoelt.” [EA]

Bondgenoten van Boulevard

Wat zijn je sterkste herinneringen aan veertig jaar Boulevard?
En moet je niet of juist wel feestvieren als het flink spookt in de wereld?
Twee partners van het festival vertellen.

tekst Eric Alink | foto's Belinda Kemper en Karin Jonkers

Frank Etman Event Manager AB Inbev

Zo'n tweehonderd festivals en evenementen in heel Nederland heeft hij in z'n portefeuille. Sinds 2007 ook Theaterfestival Boulevard, waar Hertog Jan sponsor van is. Nog wat culturele klanten: Dancetour Tilburg, Bospop Weert en Noorderzon Groningen.

Frank Etman, die dertig jaar eventmanagement kan turven, zag de sterke opkomst van de festivalitis. "Maar die lijkt wat af te vlakken. Wel is het seizoen verlengd. Het begint met Paaspop en eindigt begin november met Rowen Hèzze in een feestpaviljoen." Ook in hun

logistiek en techniek zijn festivals veranderd, zegt Frank. "Met name door digitalisering." Toch zweert hij bij *old skool* menselijk contact: "Ik kom op zo'n honderd evenementen per jaar, ook op Boulevard." Zijn sterkste herinnering: de dag in 2007 dat hij een vertrekkende collega opvolgde en kennismaakte met het festivalteam. "Echt, ik kom op veel plekken.

Maar het gemak waarmee ik werd geaccepteerd – alsof ik er al twintig jaar kwam. Zo'n openheid, zo ontspannen." Met een *shout out* naar Pepijn Muller, hoofd horeca: "Fantastisch hoe hij het aanpakt.

Veel mensen denken dat festivalhoreca appeltje-eitje is. It's not. Dat maakt samenwerking met Pepijn zo plezierig. Het is een partner met inhoud." Zijn dierbaarste voorstelling? *Chasse-Patate* [2017] van Studio ORKA. "Het regende, Boulevardmedewerkers deelden poncho's uit aan het publiek. Maar anderhalf uur lang waren mensen geboeid. Dat zegt wat." Over feestvieren in 2024: "Blijven doen. Het geeft je positieve emoties. Als je die hebt, kun je ook meer stilstaan bij wat er in de wereld gebeurt."



Ben Beckmann Coördinator Arriva

Tienduizenden festivalgangers hebben ze van A naar B vervoerd – en weer terug. Ze? Ben en zijn geweldige collega's. Hij coördineert de festivalpendelbussen. "Ik ben er rond 1990 mee begonnen. Niet dat ik een cultuurman ben, maar het is leuk werk." Gemiddeld zet hij drie chauffeurs in, bij grote drukte vijf. "Sommigen melden zich al weken van tevoren om ingeroosterd te worden. Wel moeten nieuwkomers vaak een jaar of twee wennen. Dan zeggen ze: 'Het is toch wel apart publiek.' Maar nooit trammelant, altijd een goeie sfeer. Ook dankzij Frits, de busgids. Kijk, bij het gewone OV zeggen veel passagiers geen boe of ba. Da's wel anders bij de Boulevard."

Als een locatievoorstelling vanwege hondenweer plotseling wordt stilgelegd, moet Ben improviseren. Legendarisch: een zwangere actrice die tijdens de voorstelling weeën kreeg. "Ze kon niet verder. Tsja, dan haal je de mensen op."

Aan Dogtroep [1993] heeft hij goeie herinneringen. Maar ook Les Commandos Percu [2008] staat hem nog voor de geest: 'Hadden we vierduizend man te vervoeren. Ook het vuurwerk van die groep zal ik niet gauw vergeten.' Anekdoten? Kan-ie een bagageruimte mee vullen. "Zo was er een Frans gezelschap dat met een eigen bus theatertochten door de stad maakte. Maar opeens zaten ze zonder chauffeur. Paniek. Toen hebben we kunnen regelen dat een vrouwelijke collega van ons, Jos Sjollema, het de resterende dagen overnam. Ze was chauffeur, maar ook Franse tolk."

Of Ben zich graag in grote feesten stort? Neuh, hij checkt liever in bij bruine cafés. Het liefst met een bushalte voor de deur.

BERICHTEN UIT EEN BEWOGEN ARCHIPEL

In *The Indonesian Dialogues* gaan Indonesiërs en [Indo-]Europeanen met elkaar in dialoog over het koloniale verleden. Een multidisciplinaire performance met storytelling, video-installaties, live illustraties en muziek.

Voor hun eerdere documentaire theatervoorstelling *Making Memories* [2022]

onderzochten de makers de ingewikkelde erfenis van hun grootouders die in Nederlands-Indië zijn geboren en getogen. Ze stelden zichzelf de vraag: "Wie waren onze grootouders en hoe blijven ze ons leven vandaag de dag vormgeven?" In hun familiegeschiedenissen probeerden ze de koloniale verwickelingen te ontrafelen. Na het maken van de voorstelling realiseerden ze zich dat er een belangrijke stem in de voorstelling ontbrak: de stem van de Indonesiërs zelf. Zo ontstond het idee voor *The Indonesian Dialogues*. Dit keer wilden ze de koloniale geschiedenis van Nederlands-Indië niet enkel vanuit westers perspectief benaderen, maar ook vanuit dat van de voormalige gekoloniseerde partij. De laatste jaren is er groeiende aandacht voor dit thema. Er verschijnen veel documentaires, exposities, films, boeken en toneelstukken, al zijn de meeste vanuit een westers gezichtspunt. In deze voorstelling focussen de makers zich op de 'oral history' van Indonesiërs, verhalen die je doorgaans niet in geschiedenisboeken tegenkomt.

VIDEO EN LIVE ILLUSTRATIES

The Indonesian Dialogues is een multidisciplinaire performance van verschillende makers, onder wie Sven Peetoom, Sebastian Gisi en Linda Mayasari, met video-installaties, storytelling en live illustraties van de Indonesische kunstenaar Eddie Hara en livemuziek van de Zweeds-Indonesische Francesca Vincentie. Op verschillende video-installaties gaan Indonesiërs in dialoog over hun ervaringen met het koloniale tijdperk, de herinneringen die hun voorouders hebben doorgegeven en de echo's van het kolonialisme in hun leven nu. De gesprekken voeren ze in hun eigen taal en dialect, maar zijn Engels ondertiteld.

MEEDOEN

Tijdens en na de voorstelling wordt het publiek door de vier performers uitgenodigd deel te nemen aan gesprekken over het koloniale verleden en het verlangen naar een nieuw dekoloniaal discours. *The Indonesian Dialogues* is onderdeel van een theatertrilogie over het koloniale verleden van Indonesië. In vervolg op *Making Memories* en *The Indonesian Dialogues* hebben de makers voor het slotdeel in 2026 de ambitie om samen met Indonesische theatermakers een voorstelling te maken. [SdH]

The Indonesian Dialogues | THERE WILL BE FILM | zo 4 en ma 5 aug | Theater aan de Parade, Casinozaal | 120 MIN. | €19,50 | vriend €18



Wie hoog wil klimmen, moet geen last van

knikkende knieën hebben. *The harder they come, the harder they fall*, waarschuwde zanger Joe Jackson al. Maar het zal de acht jongeren in *Beyond the Edge* worst of vegaburger wezen. Hoger willen ze, voorbij elke rand. Want zwaartekracht moet je tarten – daar is ze voor gemaakt, weten vogels en waaghalzen.

In een woud van bewegende ladders zoeken de jongeren – tussen dertien en vierentwintig jaar – naar uitersten en grenzen. Is de hemel aanraken het engste? Of is zoeken naar evenwicht nog spannender? En is afhankelijk durven zijn een voorwaarde voor onafhankelijkheid?

Een oogstrelend klammehanden-project uit België van circus- en dansmaker Piet Van Dycke, in samenwerking met het Leuvense productiehuis fABULEUS en zes Vlaamse cultuurcentra. [EA] ●

Beyond the Edge | PIET VAN DYCKE / fABULEUS, HET LAB & 6 LIMBURGSE CULTUURCENTRA | vr 9 t/m zo 11 aug | Verkadefabriek, Grote Zaal | 60 min. | €19,50 | vriend €18 | NL première

OP VLAAMSE VLEUGELS





TIPS VAN TOPS

Een luie bank in Utrecht, gedempt licht, bakje popcorn. We legden ook haar koptelefoon binnen handbereik. Met een verzoek: luisteren naar enkele artiesten die op Boulevard een theaterconcert of muziektheater-voorstelling geven. Dat wilde ze. Oorgetuige Teddy Tops, verbonden aan onder meer *Mensen Zeggen Dingen* en radioprogramma *Een Uur Cultuur*, doet verslag.

Naaz

Naaz is de vijftienvijftigjarige Koerdisch-Nederlandse met een prachtige stem, slimme liedjes en ontwapenende persoonlijkheid. Met mijn koptelefoon op verdwijn ik in haar wereld, ze zingt 'I don't think I know everything, but I think I know enough', en ik denk dat ik begrijp wat ze bedoelt. Ze vermengt electropop met ambient, en hiphop elementen met klassieke muziek, ze is altijd bezig met nieuwe combinaties. Ik weet stiekem dat er een boek gaat komen en kan niet wachten deze klanken te laten vermengen met haar woorden op papier. Ik denk dat ze zullen dansen, zoals ik nu, door mijn kamer, op *Azadi*. Ik moet denken aan de vrouwen die scanderen: 'Jin, Jiyan, Azadi': *Vrouw, Leven, Vrijheid*. Voor een vrouw die ooit hoorde niet te mogen zingen, zich niet te mogen uitspreken omdat ze een meisje was, doet ze dat nu met volle teugen, en zo mogen wij ervan genieten.

Concert | NAAZ | zo 4 aug | Theater aan de Parade, Pleinzaal | 70 min. | €19,50 | vriend €18



Naaz



foto Chris Philippo

Shishani Vranckx

Shishani Vranckx

Namibië. Ik heb het gevoel dat ik er dankzij Shishani [die/diens] ben geweest. De klanken, geuren, kleuren en vooral: het ritme. Van de tong, het vel, de snaren. Met mijn ogen dicht voel ik de *vous deux* [voo-doo]: ik zie mezelf als onderdeel van een groter geheel. Shishani zingt 'freedom for a few, maybe if they look like you', en ik *vous-deux* mezelf in de spiegel. Hen brengt een bijzondere mix van soul, r&b, jazz, stuk voor stuk geworteld. 'How long will we keep on forgetting?', vraagt hen me. Maar door Shishani's muziek hoeven we dat helemaal niet te vergeten. Het zit erin, het neemt je mee in de tijd en naar een plek hier twaalfduizend kilometer en eeuwen vandaan, en maakt van reistijd een tijdreis. Een deinende, waarin met tongen geklakt, met duimen getikt en met kelen wordt uitgehaald. In de spiegel zie ik mij, maar niet langer alleen. We dansen dwars door tijd en ruimte heen.

Concert | SHISHANI | wo 7 aug | Theater aan de Parade, Pleinzaal | 60 min. | €19,50 | vriend €18



foto Jose Eldering

Michelle David

Michelle David & The True-tones

Mijn Franse radiozender FIP maakte hun *Truth & Soul* tot album van de maand. Zoetgevooisde stemmen waar ik als vlinder op een vlinderstruik naartoe getrokken word. Wat een warme stem, wat een gospel, wat een volume – Michelle David draai je niet, die giet je over je heen. En wat een timing, om met de single *cold-cold world* te komen. *Children getting shot*: 'Hoe hebben we het zover kunnen laten komen', met ronde stem, blazers en funky basslines blaast ze de vraag mijn woonkamer in, de deur uit, het terras op, de Vecht over, de wereld in. Ze is een ster, die lang naast andere sterren [o.a. Diana Ross – *say whatttt*] scheen maar allang haar eigen *shine* heeft verworven. Ze groeide op in een kerk in New York – en die *roots* zijn niet uit haar stem en muziek weg te denken. Een vlinder landt op een vlinderstruik. Het is koud voor mei.

Concert | MICHELLE DAVID & THE TRUE-TONES | zo 11 aug | Theater aan de Parade, Pleinzaal | 90 min. | €19,50 | vriend €18

B12 - Joke Emmers en Visjal Auwerx

Hij bebaard, donkere ogen, muzikant. Zij rossig-blond, Vlaamse tongval, actrice. Hij speelt gitaar, sitar en slagwerk en zij speelt – zichzelf. Het is een liefdesverhaal, kleverig en smaakvol als kurkuma. Tijdens deze muziektheatervoorstelling mogen we aanschuiven aan een tweepersoonsbed, omringd door instrumenten. Wie de John Lennon en wie de Yoko Ono is, vertelt het stuk niet. Het belooft in elk geval een muzikaal liefdesduet te worden vanuit de plek waar je het goed moet maken, *give peace a chance*, met *krontjong* en een vleugje *kretek*. Over smaak valt te twisten, dansen, en zingen. [TT] ●

Weg van India | B12 - JOKE EMMERS en VISJAL AUWERX | ma 5 aug | Theater aan de Parade, Pleinzaal | 80 min. | €19,50 | vriend €18



foto Lynn Van Oijstaeijen

Joke Emmers & Visjal Auwerx

VRIJWILLIGERS MAKEN BOULEVARD MOGELIJK



Tijdens Theaterfestival Boulevard helpen vrijwilligers om alles soepel te laten verlopen. We zijn heel erg blij met hun inzet als publieksbegeleider,

medewerker Tickets & Info en productiemedewerker. Wil jij – met je enthousiasme, creatieve betrokkenheid en gastvrijheid – ook deel zijn van dit fijne team?

Meld je aan als vrijwilliger!



GEEF EEN TOEGIFT: KOOP EEN KAARTJE VOOR JEZELF EN EEN ANDER

Stel: je bent verzot op theater, dans en muziek, maar je portemonnee laat het niet toe om een toegangskaartje te kopen. Of je zou het wel een keer willen proberen, maar je kunt je geld beter besteden aan boodschappen. Voor hen is er *Geef een Toegift*: een campagne waarbij bezoekers van Nederlandse festivals worden opgeroepen een kaartje voor een

ander – iemand uit de omgeving met een krappe beurs – te kopen.

Theaterfestival Boulevard doet al jaren mee en heeft al vele mensen met weinig financiële mogelijkheden blij kunnen maken. Hoe werkt het? In je online winkelmandje kun je een extra kaartje stoppen voor iemand die graag een voorstelling op Boulevard zou willen bezoeken.

Samen met onder meer Quiet Community Den Bosch en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers [COA] zorgen we ervoor dat jouw 'toegift' goed terecht komt bij mensen uit de buurt.

'Geef een toegift' is een landelijke campagne van de Verenigde Podiumkunstenfestivals.



EEN KOSMOS VOL KOEIEN EN SCHOENEN

'Weinig mensen zouden zichzelf als buur kunnen verdragen', noteerde de Amerikaanse journalist en schrijver Mignon McLaughlin. Maar het Vlaamse performancecollectief *buren* als *buren* is ongetwijfeld feest.

Kun je met slechts twee mensen aanspraak op het nogal ruime begrip *collectief* maken?

Ja, wel als je Oshin Albrecht [1986] en Melissa Mabesoone [1988] heet. In het drukke hoofd van deze Vlaamse performers vermoeden we meer ego's en subego's dan de Ancienne Belgique in Brussel – capaciteit: tweeduizend mensen – kan herbergen. *buren* heet hun collectief, met een kleine b, want dikdoenerij is er al genoeg. Zijn ze veelzijdig? Nee, da's een te mager, haast tweedimensionaal woord. Eerder is er sprake van duizendkantigheid. Hun absurdisme, vaak droger dan scheepsbesluit, zorgt voor extra schuring in hun sterk associatieve performances.

UITPLUIZEN
Eerder plezieren ze Boulevardgangers met hun montagevoorstelling *Spare Time Work* [2022] en

de hilarische performance *T-shirt Conversations* [2023]. Twee sterke producties, waarin ze sociale patronen en uitingen – vrije tijd, werk, T-shirtteksten – als een uilenbal ontleedden. Nieuwsgierig, nauwgezet, nerdy bij vlagen. Tot op het botje. In de nieuwe performance *shoe/farm* [2024] onderzoeken Oshin en Melissa de milieus waarin ze opgroeiden. De een op een boerderij in Zeeuws-Vlaanderen, de ander in een schoenenwinkel aan de Belgische kust. Twee verschillende sterrenstelsels, die in *shoe/farm* langzaam met elkaar vervloeien. Hand in hand zweven ze erin rond, waarbij ze omgangsvormen, gebruiken en

karakteristieke zeggwijzen uit de wereld van 'shoe' en 'farm' tegenkomen. Telkens raken hun waarnemingen aan grote maatschappelijke kwesties als arbeid, werkomstandigheden, producten, koophonger en neoliberale lustdromen. Ogenscheinlijk is het van de hak [shoe] op de tak [farm], maar schijn bedriegt. Wie uitzoomt, ziet hoe vernuftig *buren* haar performances construeert.

RUIMER

Schreven we nou 191 woorden geleden dat ze duizendkantig zijn? Te krap, bij nadere beschouwing: minstens duizend-en-een-kantig. Wie dat nog betwijfelt, gaat ogen als

schoteltjes riskeren bij *shoe/farm*, waarin ze verschillende functies bekleden – van schoenmaker en boer tot knecht, bediende en consument – met gebruikmaking van performance, video, tekst, liedjes, fotografie en objecten. [EA]

shoe/farm - prelude | BUREN | di 6 en wo 7 aug | Verkadefabriek, Grote Zaal | 50 min. | €18 | vriend €16,50 | NL première



foto Joeri Thiry

U BEVINDT ZICH HIER

Neuzen op Funda. Ambtenaren, makelaars of natuurbeheerders bellen. Geruchten over lege panden checken. Het zijn vertrouwde zaken op het To Do-lijstje van Boulevard. Oogmerk: verrassende voorstellingslocaties vinden. Met succes. Tussen 1985 en nu speelde het festival op tweehonderdvierendertig (!) verschillende plekken in en om Den Bosch.

In kringen van vastgoed, retail en projectontwikkeling is het een bezweringsformule: locatie, locatie, locatie. Maar ook Boulevard kent de kracht van een plek. Terugkerende vraag: waar gaat voorstelling X of Y het best uit de verf komen? In de regel voldoet een schouwburg, vlakkevloertheater, concertzaal of tent. Maar niet altijd. Florian Boonman, die tussen 2015 en 2020 locaties voor Boulevard scoutte: "Soms roept een voorstelling om een andere plek. In dat geval maak je een shortlist van locaties, die je samen met het gezelschap bezoekt en beoordeelt. Hun voorkeur telt, maar oog voor praktische zaken niet minder." Lachend: "Theatermakers hebben van nature een voorkeur voor het onmogelijke." Over van nature gesproken: veel locatieproducties vinden in de openlucht plaats, ook komende editie. Zo spelen Het Houten Huis en Theater Stap de voorstelling *Voor ze verdwijnen* op een landgoed, waar een kolonie wonderlijke schepsels leeft. Nog een groene plek: de zeventiende-eeuwse Citadel, waar Alexandra Broeder in *Memoria* een droomtempel opent. Verder bloeit in de



foto Karin Jonkers

2015 | THEATER ARTEMIS

tuin van de Sint-Jan volop theater, maar ongetwijfeld ook engelwortel, monnikskap of roze hemelsleutel.

VOLLE BAK

Grondlegger van locatietheater in Nederland is Theatergroep Hollandia van Johan Simons en Paul Koek. Eind vorige eeuw lokten ze het publiek naar onder meer een autosloperij, de cargohal van Schiphol en een helverlichte tuinkas. Altijd volle bak, want locatietheater riekt naar *road novel* en romantiek. Maar de praktijk is meestal weerbarstig, weet Boulevard. Vaak ontbreekt goede infrastructuur – elektra, water, tribunes, sanitair, toegankelijkheid. Dat kost extra tijd en geld. "Ook de wet- en regelgeving is strikter dan vroeger", zegt Dylan Kroese, de huidige programmaproductent van het festival: "Omgevingsvergunning, Flora- en Faunawet, geluidsplan, veiligheidsplan et cetera." Serieuze kost, weet hij. "De wereld is *juridischer* geworden." Hoog op zijn verlanglijst staan panden die – aan de vooravond van hun sloop of functiewijziging – tijdelijk beschikbaar zijn. Enkele lege gebouwen waar ooit Boulevardvoorstellingen stonden: het Grootziekgasthuis, KPN-complex en Huis van Bewaring. Maar er is een chronisch tekort aan verlaten panden en rafelveldjes. Oorzaak van die afname: de



foto Karin Jonkers

2011 | NTGENT/MARIJKE PINOY



foto Karin Jonkers

2017 | STUDIO ORKA

explosieve woningnood – 'bouwen, bouwen, bouwen!' – naast het verlangen van stadsontwikkelaars en beheerders van openbare ruimte om elke vierkante meter economisch te benutten. "Je moet er als de kippen bij zijn", zegt Dylan. "Zo hoorde ik dat op Maaspoort een oud gebouw leeg zou staan. Ik erachteraan; bleek het al gesloopt."

TOP 40

Aan de veertig mooiste of opmerkelijkste locaties uit veertig jaar Boulevard zou je een fietsroute kunnen wijden. Maar je kunt ze ook *lezend* bezoeken. Daar gaan we: de burgemeesterskamer en de trouwzaal van het stadhuis; vijf etalages in de Kerkstraat; de klokkenverdieping van de Sint-Jan; het Zwanenbroedershuis en de Binnendieze; parkeergarage Hekellaan; rechtszaal voormalige Paleis van Justitie; het Bossche Broek; landgoed Haanwijk; de psychiatrische ziekenhuizen Coudewater en Reinier van Arkel. Als je je ogen dichtknijpt, zie je zelfs de voorstellingen weer. Dansers en dravende paarden in de Rosmalense



foto Joep Lennarts 2007 | HANNA JANSEN/SUZANNE VEROUDEN

zandverstuiving; ontredderde reuzen in Nuland; een partyboot op de Ertveldplas; rituelen in de voormalige schietbunker van wapen- en munitiefabriek De Kruithoorn; een hilarische rampenfilm op het helikopterplatform van Pettelaar Park. Niet minder legendarisch: het wegzakken van een huis-annex-frietkot in een weiland bij Sint-Michielsgestel; ongecensureerde kamertaferelen in het Mövenpick Hotel, majorettes op een drassig boerenerf in Den Dungen en de herbeleving van *The Summer of 1996* in schoolbankjes op het Jeroen Bosch College.

BADKUIP EN BUSHALTE

Nog meer onvergetelijkheid: erotische bekentenissen in de deftige Sociëteit De Zwarte Arend; een bitterzoet feest op voetbalcomplex BVV; kippenviel in de woonzorgcentra Nieuwenhagen en De Grevelingen; ontregeling op een volkstuincomplex in Noord; navolgingen van mystica Hildegard von Bingen in de Stationstunnel en vrouwenkracht – van het verleidelijke *Kyabajō* tot de sacrale *Stabat Maters* – in zes kerken en kapellen. Vooruit, nog wat herinneringen in pixels: buitenaards leven op de Vughtse Heide; dansers in winkelcentrum Arena; een desperado in een badkuip op Crèvecoeur bij de Hedelse brug; een bushalte op de Wamberg, waar drie vrouwen hun reis naar Moskou beginnen – of toch niet? Zoveel expedities. Maar waar nooit een locatievoorstelling heeft gestaan, is De Locatie. Een paradijselijke plek: het is een zorgboerderij en kleinschalige camping op haringworp afstand van het Engelermeer. Spijtig, zo'n ontbrekende stek? Nee. Weinig zo treurig als een volledig doorgestreept wensenlijst. [EA] ●

LOCATIES 2024

- 1 PARADE - FESTIVALHART
- 2 THEATER AAN DE PARADE
- 3 PA PODIUM AZIJNFABRIEK
- 4 TUIN SINT-JANSKATHEDRAAL
- 5 SINT-CATHARINAKERK
- 6 HUIS73
- 7 PAND 18 / THEATER ARTEMIS
- 8 VERKADEFABRIEK
- 9 VERZAMELPUNT VERKADEFABRIEK P1
- 10 LANDGOED BLEIJENDIJK VUCHT



- | | | |
|-----------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------|
| A TENT GROEN | G SCHIPPERS&VANGUCHT | M RESTAURANT FAAM |
| B TENT ROOD | H STADSHOUT | N LA COURONNE FINE DINING |
| C TENT GEEL | I TICKETS & INFO/MERCHANDISE | O FOOD TRUCKS |
| D TENT PAARS | J DONDERSTRAAL | P PLEINBAR |
| E DE STIJLE, WANT... | K LA TRAMONTANA BAR | Q WIJN- EN SPECIAALBIERBAR |
| F TORENPODIUM | L RESTAURANT LOF | R TOILET |

Handige info

**WELKOM
ZOALS
JE BENT**
Bij Boulevard
vinden
we het
belangrijk
dat iedereen
kan genieten
van ons festival.
We bieden
allerlei
voorzieningen
voor mensen
met een
beperking.

**PIN
ONLY**

Op Boulevard kun je
alleen met pin betalen.
Heb je hier vragen
over? Mail ons op
toegankelijkheid@
festivalboulevard.nl



FIETSENSTALLINGEN

Het festivalhart op de Parade ligt midden in het centrum. Als je met de fiets komt dan kan je die het beste parkeren in de gratis fietsstalling op de Kerkstraat of op het Burgemeester Loeffplein. Op de Parade is het niet mogelijk om je fiets te stallen. Overige locaties bieden mogelijk een eigen stalling.

illustraties Edith Buenen | foto's Karin Jonkers

TICKETS & INFO & MERCHANDISE

Tickets voor Theaterfestival Boulevard zijn online verkrijgbaar en bij de Tickets & Info op de Parade. Onze medewerkers helpen je graag met vragen en advies. Ook vind je hier echte Boulevard-merchandise, zoals de campagneposters van dit jaar met artwork van Rogier Roeters, oude affiches gemaakt door Karin Jonkers en andere collectors items.



ETEN EN DRINKEN

We stillen honger en lessen dorst. Dat doen we op z'n zuidelijks, met overgave. Op de Parade vind je watertandend veel lekkers. Restaurantjes, foodtrucks, bars, de koffieboot en terrassen, waar je ook heerlijk kunt relaxen. Let op: PIN-only.



KISS & RIDE

Voor mensen die slecht ter been zijn kun je op de Parade terecht bij de Kiss & Ride. Adres [ook voor taxi's]: Parade, 5211 KL 's-Hertogenbosch.

Uitgebreide en actuele informatie
vind je op www.festivalboulevard.nl



PENDELBUS

Ook dit jaar zijn er weer gratis pendelbussen vanaf de bushalte op de Parade naar diverse locaties. Deze duurzame bussen van Arriva vertrekken uiterlijk een half uur voor de voorstelling. Na afloop brengen ze je weer terug naar de Parade. Voorstellingen-met-pendelbus herken je aan het bus-icoontje op je ticket.

TOPDAG MET COMBI-TICKETS

Voor elke festivaldag bieden we een combi-ticket voor twee voorstellingen aan. Nieuw: een combi-ticket met drie voorstellingen in het weekeinde. We mixen verschillende genres: theater en dans, lichtvoetig en serieus, internationaal en nationaal. Gemene deler: avontuurlijk, van hoge kwaliteit en met korting. Je kunt ze online kopen – de korting wordt automatisch verwerkt – of bij Tickets & Info op de Parade.

DATUM	COMBI-TICKETS	TIJD	PRIJS	PRIJS VRIEND
DO 1 AUG	MOUNT LUCY – KURT IGOR X MORENO – <i>Karrasekare</i>	17.00 - 17.35u 20.00 - 21.20u	€28,00	€26,00
VR 2 AUG	KATJA HEITMANN – <i>Motus Mori CORPUS</i> NASTARAN RAZAWI KHORASANI & THEATER ROTTERDAM – <i>This is not a Dance</i>	16.00 - 16.45u 19.00 - 20.00u	€32,50	€29,50
ZA 3 AUG	MANU & .MULTIBEAT – <i>De herontdekking van de hemel</i> STEFFEN MORRISON – <i>Concert</i>	17.00 - 18.10u 20.30 - 21.45u	€34,00	€31,00
ZA 3 AUG	MANU & .MULTIBEAT – <i>De herontdekking van de hemel</i> SCHIPPERS&VANGUCHT – <i>EENIEDEREEN</i> STEFFEN MORRISON – <i>Concert</i>	17.00 - 18.10u 19.30 - 19.50u 20.30 - 21.45u	€43,50	€40,50
ZO 4 AUG	SCHWEIGMAN& en JOHANNES BELLINCKX – <i>Binnenste Buiten</i> OMAR RAJEH/MAQAMAT – <i>Dance is not for us</i>	18.30 - 19.30u 20.30 - 21.30u	€32,50	€29,50
ZO 4 AUG	THERE WILL BE FILM – <i>The Indonesian Dialogues</i> SCHWEIGMAN& en JOHANNES BELLINCKX – <i>Binnenste Buiten</i> OMAR RAJEH/MAQAMAT – <i>Dance is not for us</i>	14.00 - 16.00u 18.30 - 19.30u 20.30 - 21.30u	€49,50	€45,00
MA 5 AUG	MISICONI – <i>Falling</i> B12 - JOKE EMMERS en VISJAL AUWERX – <i>Weg van India</i>	19.00 - 20.00u 20.30 - 21.50u	€32,50	€29,50
DI 6 AUG	SOUNDING BODIES – <i>Acoustic Encounters</i> LIEN WILDEMEERSCH/THEATER MALPERTUIS – <i>Jackie</i>	16.30 - 17.30u 20.30 - 22.00u	€32,00	€27,00
WO 7 AUG	CORPO MÁQUINA SOCIETY – <i>Mondo Perfetto</i> HET HOUTEN HUIS/THEATER STAP – <i>Voor ze verdwijnen</i>	16.00 - 17.00u 19.30 - 21.05u	€24,50	€23,00
DO 8 AUG	BERLIN/FIEN LEYSEN – <i>ALABAMA</i> JAN MARTENS [GRIP] – <i>VOICE NOISE</i>	16.30 - 18.00u 20.00 - 21.30u	€35,50	€32,00
VR 9 AUG	DRIES VERHOEVEN – <i>Alles moet weg</i> CLUB GEWALT EN DE DANSERS – <i>DEEP/END</i> FRINO – <i>Opteffen</i>	17.00 - 17.30u 20.30 - 21.40u 22.15 - 22.50u	€39,00	€36,00
VR 9 AUG	DRIES VERHOEVEN – <i>Alles moet weg</i> CLUB GEWALT EN DE DANSERS – <i>DEEP/END</i>	17.00 - 17.30u 20.30 - 21.40u	€29,50	€26,50
ZA 10 AUG	PIET VAN DYCKE/fABULEUS, HET LAB – <i>Beyond the Edge</i> THEATER ARTEMIS/HET ZUIDELIJK TONEEL/HETPALEIS – <i>Een leuk avondje uit</i>	15.00 - 16.00u 19.00 - 20.30u	€35,50	€32,00
ZA 10 AUG	PIET VAN DYCKE/fABULEUS, HET LAB – <i>Beyond the Edge</i> THEATER ARTEMIS/HET ZUIDELIJK TONEEL/HETPALEIS – <i>Een leuk avondje uit</i> HET ZUIDELIJK TONEEL – <i>Sieben, Acht, Heisse Nacht</i>	15.00 - 16.00u 19.00 - 20.30u 21.30 - 22.00u	€45,00	€41,50
ZO 11 AUG	LAIKA & THEATER FROEFROE – <i>Tortot</i> MICHELLE DAVID & THE TRUE-TONES – <i>Concert</i>	18.00 - 19.40u 20.30 - 22.00u	€47,50	€43,00
ZO 11 AUG	PATSY KROONENBERG EN DE VEENFABRIEK – <i>De Grootste Hondenshow ter Wereld in Nederland</i> LAIKA & THEATER FROEFROE – <i>Tortot</i> MICHELLE DAVID & THE TRUE-TONES – <i>Concert</i>	16.00 - 16.30u 18.00 - 19.40u 20.30 - 22.00u	€55,00	€50,50

Afvinklijstje

Zul je altijd zien. Wil je voor tweeëntachtig verschillende voorstellingen en concerten kaarten kopen, vergeet je er eentje. Handig zo'n overzicht!

Een uitgebreid dagschema inclusief aanvangstijden is te vinden op de website. Scan deze QR-code



GEZELSCHAP Voorstelling	DATUM
● TEATIME COMPANY Ripple	do 1 aug
● PRECIOUS BLOOM Concert	do 1 aug
● IGOR X MORENO Karrasekare	do 1 en vr 2 aug
● EVY LASSCHUIT/FONTYS ONTHUISD	do 1 en vr 2 aug
● JOSHUA MONTEN DANCE COMPANY/ALINA LUGOVSKAYA, YIORGOS PELAGIAS Linearity	do 1 en vr 2 aug
● DE STIJLE, WANT... Toni Ronaloni	do 1 t/m zo 4 aug
● DERONDE/DEROO It really hurts when your head hits the concrete	do 1 t/m zo 4 aug
● JUST VAN BOMMEL & EMMA VAN DEN ELSHOUT/LIKEMINDS Het Circusje	do 1 t/m ma 5 aug
● KAATJE KOOIJ Kaatje Kooij's Stand-Up Show: De Musical	do 1 t/m ma 5 aug
● TIJD VAN DE WOLF Memoria	do 1 t/m ma 5 aug
● VANAF2 PRODUCTIES Anansi de Spin - sterker dan Olifant [4+]	do 1 en di 6 aug
● MOUNT LUCY KURT	do 1 t/m di 6 aug
● EVA VAN PELT Alles komt goed	do 1 t/m wo 7 aug
● DIVERSE GASTEN Boulevard Talkshow	do 1 t/m za 10 aug
● SCHWEIGMAN& en JOHANNES BELLINKX Binnenste Buiten	do 1 t/m zo 11 aug [niet wo 7 aug]
● SCHIPPERS&VANGUCHT EENIEDEREEN	do 1 t/m zo 11 aug
● TAMAR BLOM Donderstraat	do 1 t/m zo 11 aug
● STICHTING STADSHOUT DEN BOSCH Workshop Stadshofje	do 1 t/m zo 11 aug
● BIKI BAYA Concert	vr 2 aug
● PLANKTON/SONJA VAN OJEN Het Donker [5+]	vr 2 en za 3 aug
● STEFFEN MORRISON Concert	vr 2 en za 3 aug
● X_YUSUF_BOSS GURI	vr 2 en za 3 aug
● NASTARAN RAZAWI KHORASANI & THEATER ROTTERDAM This is not a dance	vr 2 en za 3 aug
● KATJA HEITMANN Motus Mori CORPUS	vr 2 t/m zo 4 aug
● DRIES VERHOEVEN Alles moet weg	vr 2 t/m zo 11 aug [niet wo 7 en do 8 aug]
● HET HOUTEN HUIS/THEATER STAP Voor ze verdwijnen	vr 2 t/m wo 7 aug
● DJ Lazee Larry	za 3 aug
● GRUPO IMPACTO Baobás	za 3 en zo 4 aug
● HOUSE OF CIRCUS Fitness	za 3 en zo 4 aug
● THREADING THEATRE Brothers	za 3 en zo 4 aug
● MINOE BOSSINK/FONTYS ID-ODDS	za 3 en zo 4 aug
● EMMA&MARIVÍ/FONTYS Maar wat als wij	za 3 en zo 4 aug
● OMAR RAJEH/MAQAMAT Dance is not for us	za 3 en zo 4 aug
● LIZA VAN BRAKEL/TENT Galop	za 3 en zo 4 aug
● MANU & .MULTIBEAT De herontdekking van de hemel	za 3 t/m ma 5 aug

GEZELSCHAP Voorstelling	DATUM
● LIAM MCCALL & OSCAR STARINK Refraction [breaking light]	za 3 t/m di 6 aug
● FOMO FATALE	za 3 en za 10 aug
● NAAZ Concert	zo 4 aug
● THE TAMBLES Concert	zo 4 aug
● COMPAGNIE BARBARIE Grote Mensen [4+]	zo 4 en ma 5 aug
● THERE WILL BE FILM The Indonesian Dialogues	zo 4 en ma 5 aug
● MISICONI Falling	zo 4 t/m di 6 aug
● B12 - JOKE EMMERS en VISJAL AUWERX Weg van India	ma 5 aug
● DIRTY VISTAS Concert	ma 5 aug
● NICOLE CATHARINA/FONTYS Ik ben hier	ma 5 en di 6 aug
● NIENKE NASSERIAN & DEMOS HORN RISE, een zelfhulpopera	ma 5 t/m vr 9 aug
● LIEN WILDEMEERSCH/THEATER MALPERTUIS Jackie	di 6 aug
● KUSH BAND Concert	di 6 aug
● BUREN shoe/farm - prelude	di 6 en wo 7 aug
● SOUNDING BODIES Acoustic Encounters	di 6 t/m zo 11 aug
● PATSY KROONENBERG & DE VEENFABRIEK De Grootste Hondenshow ter Wereld in Nederland	di 6 t/m zo 11 aug
● HET ZUIDELIJK TONEEL Sieben, Acht, Heisse Nacht	di 6 t/m zo 11 aug
● KOPERGIETERY Bambiraptor [8+]	wo 7 aug
● SHISHANI Concert	wo 7 aug
● LUNA MAKI Concert	wo 7 aug
● JAN MARTENS [GRIP] VOICE NOISE	wo 7 en do 8 aug
● MAIA STEINBERG/FONTYS PACHAMAMA	wo 7 en do 8 aug
● CORPO MÁQUINA SOCIETY Mondo Perfetto	wo 7 t/m za 10 aug
● GAVIN-VIANO A Shadow Can See	wo 7 t/m zo 11 aug
● BERLIN/FIEN LEYSEN ALABAMA	wo 7 t/m zo 11 aug
● FRINO Opteffen. Een Brabohop road story	wo 7 t/m zo 11 aug
● LAIKA & THEATER FROEFROE Tortot	wo 7 t/m zo 11 aug
● JEZABEL Qlub Boulevard	do 8 aug
● RENS, JAÏR & OME UNCLE Concert	do 8 aug
● ROGIER ROETERS DeRealisatieshow	do 8 en vr 9 aug
● CLUB GEWALT EN DE DANSERS DEEP/END	do 8 t/m za 10 aug
● KUNSTBENDE Kunstbende On Tour	vr 9 aug
● Tukan Concert	vr 9 aug
● CHIARA BERSANI L'Animale	vr 9 en za 10 aug
● COUPDEBOULE ism HET FILIAAL THEATERMAKERS BROKKEJOK [4+]	vr 9 en za 10 aug
● THEATER ARTEMIS/HET ZUIDELIJK TONEEL/HETPALEIS Een leuk avondje uit [8+]	vr 9 en za 10 aug
● ANIKA BAINES /FONTYS One girl, one dragon, a world of adventure!	vr 9 en za 10 aug
● PIET VAN DYCKE/fABULEUS/HET LAB & 6 LIMBURGSE CULTUURCENTRA Beyond the Edge	vr 9 t/m zo 11 aug
● DJ AKULA SAMSAM	za 10 aug
● KOMODO Concert	za 10 aug
● NIELS WEIJER arm dances	za 10 en zo 11 aug
● PROJECT JJ/JANNIS KASKE & JUSTIN MÜLLER Too far out	za 10 en zo 11 aug
● COLLECTIEF MAMM No Strings Attached	za 10 en zo 11 aug
● LA TRIOCHKA TopDown	za 10 en zo 11 aug
● KATLEEN RAVOET/CIRC RODINI The Amazing Katleen [4+]	zo 11 aug
● MICHELLE DAVID & THE TRUE-TONES Concert	zo 11 aug
● LOS KAMER Concert	zo 11 aug

**ACCORDEON TURKSE MUZIEKINSTRUMENTEN
ILLUSTREREN KINDERATELIER TEXTIEL DESIGN
KERAMIEK PODCAST MAKEN CELLO TROMPET
GRAPHIC DESIGN DWARSFLUIT MUZIEKSTART
NATURE PRINTING POEZIEPOSTER MAKEN en meer**



Ontdek wat bij jou past

Bij Huis73 weten we zeker dat iedereen talent heeft. Misschien heb je nog nooit een muziekinstrument aangeraakt, wil je je zangkunsten verder brengen dan alleen de badkamer of zoek je naar betere grafische skills: **stil je artistieke honger bij Huis73!**

HUIS73
VOOR BIBLIOTHEEK EN CULTUUR

cursussen.huis73.nl

**DRAAG JE THEATERFESTIVAL BOULEVARD EEN WARM HART TOE?
EN WIL JE HET FESTIVAL GRAAG STEUNEN? WORD VRIEND!**



Vrienden van Theaterfestival Boulevard dragen bij aan het mogelijk maken van een toegankelijk festival met een eigenzinnig programma. Jouw bijdrage helpt ons om blijvend bijzondere [internationale] voorstellingen te programmeren en te investeren in [nieuwe]

makers en projecten. Vanaf €50,- per jaar ben je al Vriend. Als dank voor je steun krijg je verschillende voordelen.

- Voorrang bij de kaartverkoop
- 10% korting op een selectie voorstellingen uit het programma
- Exclusieve programmapresentatie door het Boulevard-team

- Vriendenborrel tijdens het festival [met introducee]
- Vriendenaanbiedingen voor een voorstelling buiten het festival
- Minimaal 4x per jaar een nieuwsbrief waarmee je op de hoogte wordt gehouden van specifiek vriendennieuws

Ga voor meer informatie naar de site via de QR-code. Meteen aanmelden kan daar ook.



SUBSIDIËNTEN EN BEGUNSTIGERS



SPONSORS EN SUPPORTERS



Theaterfestival Boulevard 2024 zou niet mogelijk zijn zonder de betrokken steun van onze vrienden en vrijwilligers.

VIJFTIG JAAR BOULEVARD [2034]

Ergens wordt de wereld wakker. Rekt zich uit. Haar armen over zeeën, tenen krabben de wolken, een matras van rode aarde. Ze ademt uit, stof waait op. Ergens draait een schroef nog altijd niet de bodem van een vijver in. Ergens worden vliegende auto's voorspeld: 'nu echt bijna.' Ergens zingen vogels de longen uit het lijf. Ergens zijn de iepen en de lindebomen op het plein uitgegroeid, ruisen hun blaadjes door een zomerwind.

Ze dragen revoluties, hebben oorlogen zien opkomen en verdwijnen. Ze zijn met AI getekend geweest eerst onherkenbaar toen best lijkend nu zou je ze niet van nep kunnen onderscheiden.



beeld Yell & Yonkers gemaakt met Firefly

En alles helt naar rechts.

De bomen hangen naar rechts, de schroef draait rechtsom, de kinderkopjes op het plein kijken naar rechts. Maar we zijn niet van haar afgevallen. We hebben haar opgevangen.

Op het plein hebben we een waterpark gebouwd. De minister van cultuur heeft destijds bepaald dat dolfinaria en waterparken cultuur zijn en de rest niet – dus hebben we een waterpark gebouwd. Wij zijn tegen dierenleed.

Een kunstenaar bouwt een dystopische wildwaterbaan met als thema de *Noordpool* die niet meer bestaat en nu gewoon Pool heet, in

het spiegelpaleis staat een dansvoorstelling over kunst uit de tenen en de romp: over volkeren die van huis vertrokken met slechts hun cultuur onder hun arm. Het reuzenrad is ontworpen door een maker die voor een keer niet het speelse in de mens naar boven hoefde te halen.

Alles wijst of rolt of helt naar rechts, maar ergens wordt de wereld wakker. Ergens zijn de kunstenaars aan het bouwen. Ergens zingen vogels, ruist wind door echte blaadjes. Omdat iemand ergens onderweg heeft gezegd dat ze moeten stoppen. Toen zijn ze pretparken gaan bouwen voor de kinderen die niet mochten vluchten. Want het *kwam* niet goed; we hebben het goed *gemaakt*. ●




**EXTRA INFORMATIE VIND JE OP
ONZE WEBSITE OF VIA DEZE QR-CODE:**



Ondanks de zorgvuldige samenstelling van dit magazine kunnen er nog wijzigingen in het programma of veranderingen van locaties optreden. Check altijd de website voor de meest actuele informatie.

Postbus 1704
5200 BT 's-Hertogenbosch
Festivalboulevard.nl
073 6124505

Deel je ervaring op social media en gebruik #boulevard2024

 @tfboulevard
 /festivalboulevard
 @festival_boulevard

artwork Rogier Roeters

COLOFON



Boulevard Magazine nr. 2 is een uitgave van Theaterfestival Boulevard 's-Hertogenbosch

Redactie Eric Alink [tevens eindredactie], Moniek de Zeeuw
Teksten Nina Aalders, Eric Alink, Saskia de Haas, Teddy Tops
Medewerkers Kitty Becht, Maartje Bogaerts van de Vossenbergh, Gido Broers, Dana Kibbelaar, Tessa Smeulders
Campagnebeeld artwork Rogier Roeters
Grafische vormgeving Yell & Yonkers
Drukwerk Dekkers van Gerwen

Aftellen naar de veertigste Boulevard.
We kijken naar je uit!

HOE
IK VOOR
JOU
VAL

THEATER FESTI

THEATERFESTIVAL 's-HERTOGENBOSCH
40 BOULEVARD

ZIN IN
DEN BOSCH

do 1 t/m zo 11 aug
festivalboulevard.nl
#boulevard2024